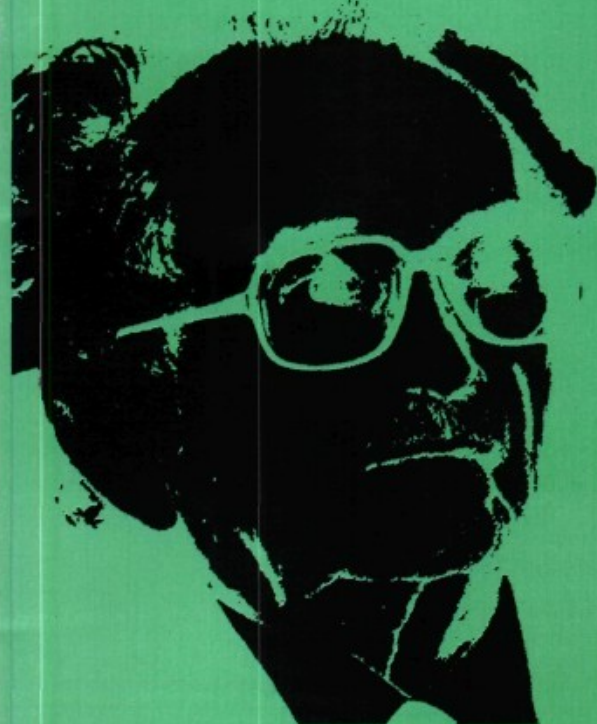

Mel i Sucre

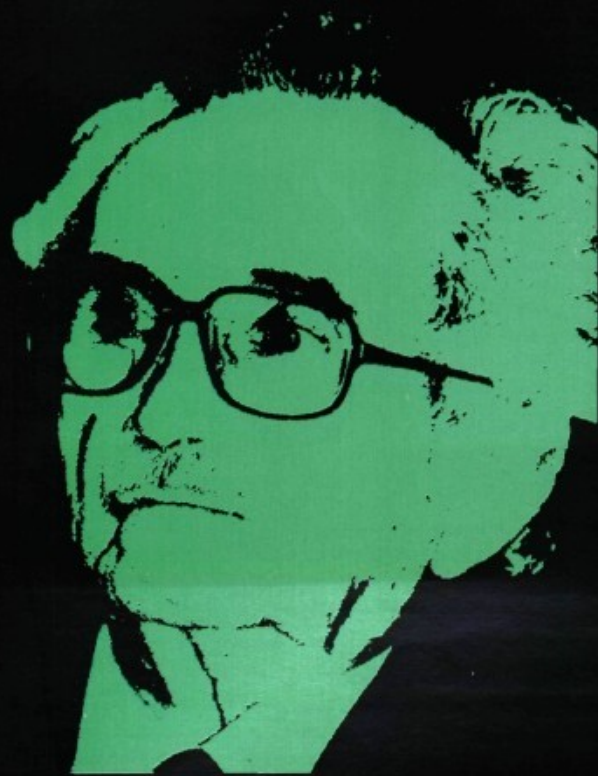
Obra Cultural Balear - Sant Joan

Febrer / 1996 - núm. 188

MIQUEL
GAYA I SITJAR

FILL
PREDILECTE

MEL I SUCRE. Febrer, núm. 188. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

Local social: carrer de Ramon Llull, 48. 07240 Sant Joan (Mallorca).

Consell de redacció: Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos, Miquel Company.

Tirada actual: 500 exemplars.

Disseny de la capçalera: Jaume Falconer

Coberta: muntatge a partir d'una foto de Miquel Gayà i Sitjar

contracoberta: muntatge a partir de fotografies de Guillem Florit *Marió*

Dipòsit legal: PM. 49/1983

Els articles publicats a la revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

Nota: S'adverteix als possibles lectors de *Mel i sucre* que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

- Notícies locals
- Fotos d'antany, per G. Sánchez
- Ajuntament, per J. Sastre i F. Nicolau
- La implantació de l'Educació Secundària Obligatoria a partir del proper curs, per *Full informatiu* Col·legi Públic Son Juny
- L'APA informa, per J. Serra
- L'ensenyament de la ruralia, per M. Gayà
- Al senyor Miquel Gayà i Sitjar, per P. Bru Serrano
- Miquel Gayà i Guillem Colom, per M. L. Colom
- Des de Sant Joan a Lluc, passant per la poesia, per R. Bordoy
- Els poemaris de Miquel Gayà i Sitjar, inici de la meva minsa biblioteca, per M. Pons
- Coventet amb Mel i Sucre, per B. Matas
- Puntualitzacions a la crònica de M. Barceló, publicada el passat 20 de desembre al *Diario de Mallorca*, per G. Mora
- Jardineria. El llenguatge de les flors (4), per F. Nicolau
- Garbes del P. Ginard (3). El Quart Diumenge, per J. Estelrich
- El Sant Joan partit a partit, per T. Oliver
- Mel i sucre, dolcet, dolcet, per J. Bauçà
- Excursió, per J. Sastre i J. Moratinos
- Meteorologia, per M. Company i M.I Alzamora
- Nota de premsa, per Teranyines
- Bon profit
- Carnestoltes i eleccions, per B. Matas
- El plaer de beure, per F. Grimalt
- Agenda

**El consell de redacció
es reunirà dia 28 de febrer,
a les 21 h, al casal social.
Els col·laboradors
hi estau convidats**

NOTA DE REDACCIÓ

Totes les persones o entitats que se sentin al·ludides pel contingut d'aquesta revista, tenen a la seva disposició una secció de «Cartes al Director» que admet escrits que compleixin les següents condicions:

— L'extensió màxima és un foli mecanografiat a dos espais.

— Les cartes han d'anar signades per l'autor, que ha de ser identificable.

NOTÍCIES LOCALS

Des de l'any passat ençà les beneïdes es fan el diumenge abans de Sant Antoni. Així i tot, i malgrat no sigui festa oficial, el nostre poble continua amb el costum de fer mitja festa.

– El 16 de gener varen encendre's a diversos punts del poble els foguerons de Sant Antoni, amb les amenitats habituals: llengonissa, botifarrons, ventresca, coca, vi, licors de grau. Aquests aliments tenen la virtut de fer sortir la vena artística de la concurrència i pogueren sentir-se bones gloses, pujades de to, com és obligat. El dia de Sant Antoni era festa local però les beneïdes d'animals i carrosses es varen passar al diumenge anterior, segurament per atreure la gernació de santjoaners que fan feina a Palma (on no fan festa dia 17).

– Com és habitual per aquestes dates, l'Ajuntament d'Algaida ha convocat el certamen literari de Castellitx, amb motiu de la festa de Santa Maria de la Pau de Castellitx. Les modalitats són poesia i narració curta, glosats i investigació de tema algaidí. Si us interessa teniu fins el 27 de març per presentar-vos-hi. Per a més informació, podeu telefonar a l'Ajuntament d'Algaida.

– El dimecres 21 de febrer comença la quaresma. El dijous abans es fa la rueta infantil (sabem que una de les classes aniran disfressats de robots). La rueta acabarà amb una festa a la plaça de la Constitució i es donaran premis a la millor comparsa. El dissabte hi haurà una rua per a tothom (es parla, entre d'altres, d'un galliner esvalotat), també amb festa i premis.

– Les pluges de finals de l'any passat i el mes de gener han estat generoses. Han caigut cent litres per metre quadrat, cosa que ha fet rajar els torrents i els albellons. A final de gener i principis de febrer ha estat destacable un altre element meteorològic. Ha bufat una ventada (amb ràfegues de quasi 200 km/h) que ha perjudicat molts d'arbres, especialment tarongers i llimoneres, que han

La caiguda d'un cable elèctric per mor del vent provocà un accident devers el Sortidor.

perdut una bona part del seu fruit i ha provocat destrosses: uralites aixecades, arbres escuixats, parets esbucades. La ventada fou tan forta que a la zona del Sortidor va caure un bon tros de la línia elèctrica que va provocar un accident entre alguns cotxes que en aquells moments circulaven per la zona. Afortunadament, que sapiguem, només causà danys materials.

– Malgrat tot el que s'ha dit del control de les construccions rústiques amb motiu del Pla del Pla, les xaboles, edificacions incontrolades i tercermundistes, continuen apareixent com bolets.

– L'Ajuntament ha convocat novament la Fira del Quart Diumenge, que enguany arriba a la cinquena edició. Per atreure expositors, no fan pagar res pel trast.

– Durant el mes de març es duran a terme tota una sèrie d'activitats culturals que culminaran amb el nomenament de Fill predilecte de Miquel Gayà i Sitjar per part de l'Ajuntament de Sant Joan. El proper dia 9 tindrà lloc a la Casa de Cultura la presentació del volum número 4 de les Monografies Santjoaneres, editat conjuntament pel

Col·lectiu Teranyines i l'Institut d'Estudis Baleàrics-Direcció General de Política Lingüística, titulada *Miquel Gayà i Sitjar. Una trajectòria de serenitats estètiques*, de Joan Maimó; Carles Costa serà l'encarregat de fer-ne la presentació, a més a més està previst que hi assistesqui el conseller de Cultura del Govern Balear Bartomeu Rotger. L'endemà, el diumenge dia 10, a les 18 h, tindrà lloc a la sala de plens de l'Ajuntament una taula rodona organitzada pel Col·lectiu Teranyines sobre la figura de Miquel Gayà, en què hi intervendran Damià Pons, Pere Rosselló, Joan Mas i Miquel Dols, que seran moderats per Miquel Company. I, finalment, el dissabte dia 16, a les 20 h –primerament a l'església i després a l'Ajuntament– es farà l'acte de nomenament de Fill predilecte a Miquel Gayà; en farà l'elogi Ramon Ballester. Acte seguit totes les persones que vulguin podran visitar i observar l'exposició *Vida i obra de Miquel Gayà i Sitjar*, que estarà situada a l'Ajuntament.

– L'altre dia, el diputat Francisco Gilet va tenir un disgust dels grossos. Es veu que feia comptes que el seu partit, el PP, el posaria de cap de llista per a les eleccions del 3 de març i a l'hora

**POUS - CISTERNES - SÍQUIES - DEMOLICIONS
FEINES AMB COMPRESSORS - RETRO
MINIEXCAVADORES**

Gabriel Gayà Morlà

Cooperativa, 5-7
Tel.: 64 78 69. Mòbil: 908 53 58 76
07260-PORRERES

BANCA MARCH

C/ de Mestre Mas, 11
Tel.: 52 60 66
07240 Sant Joan

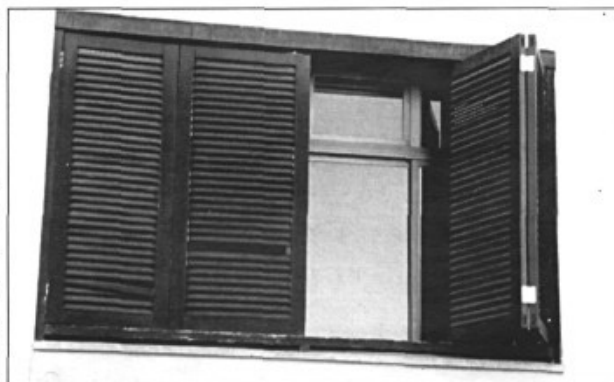

La situació urbanística i política de Fco. Gilet fou protagonista del diari Última Hora del 19 de gener.

de la veritat el *degradaren* fins el quart lloc. L'home es va sentir ofès i, com que la negociació per recuperar el seu antic lloc va ser infructuosa, va renunciar a anar dins llista. La premsa va fer infinitat de comentaris i fins i tot acudits, com el que reproduïm aquí. Certament, el Sr. Gilet ha passat de ser un "pare de la pàtria" a ser un qualsevol, i ara segurament els periodistes deixaran de tenir-li l'ull damunt i podrà fer obres tranquil·lament. Si té permís de l'Ajuntament, com se suposa.

– La biblioteca pública de Sant Joan canviarà d'ubicació. L'Ajuntament, amb la col·laboració de la Conselleria d'Obres Públiques (que aportarà el 65% del pressupost, que puja a devers 10 milions), té previst rehabilitar l'antiga Escola de les Nines, i la Casa de la Mestra, que està devora. Amb la Casa de la Mestra, hi ha el pla de llogar-la a canvi de la neteja del Centre Sanitari (un negoci de l'estil habitual del nostre Ajuntament). D'aquest pas, Sant Joan du marxa de tenir la menor densitat d'actes culturals per cada centre cultural de tot el país.

– El Col·legi Públic Son Juny ha publicat el *Full informatiu*, 12. A les seves pàgines se'ns informa de totes les activitats i notícies relacionades amb la nostra escola. Durant el primer trimestre els al·lots de Sant Joan, a més de seguir les classes diàries habituals, anaren d'excursió al puig de Sant Salvador de Felanitx, celebraren les festes de les Verges, de Tots Sants i Nadal, sempre

Sembla que el Ministeri assumirà el cost d'arreglar les persianes del Col·legi Son Juny a poc a poc.

PLANXA • PINTURA

Rafel gaià gaià

Gràcies per la seva confiança

C/. Solanda, 31 • Tel. 52 65 35

servei de Grua:
Verger
Tel. 64 74 01

Carrosseria
i Pintura
Autoritzada

GARANTIZAT

07240 - SANT JOAN - Mallorca

JAUME SASTRE BAUZA
Llanterner i Pintor

C/ de Josep Rosselló i Ordines
Tel.: 52 65 53
Sant Joan

El teatre és una de les activitats extraescolars que s'organitzen al Col·legi Son Juny.

amb la intenció que els nins coneguin i aprenguin les tradicions populars de la nostra cultura. També se'ns hi diu que en aquest curs hi ha cent vint-i-cinc matriculats, que el nombre de mestres es manté però amb alguns canvis: Catalina Borge i Nadal Obrador són les noves incorporacions, a educació infantil i tercer i quart respectivament; que els pares i mares d'educació infantil i de primer cicle de primària es mobilitzaren per aconseguir un nou mestre que el ministeri no va concedir; s'ha adquirit material i mobiliari escolar; que el nombre d'u-

suaris del servei de menjador ha augmentat considerablement, diàriament hi mengen unes seixanta persones; que les persianes de l'escola s'arreglaran a poc a poc, mitjançant les ajudes que el Ministeri trametrà per a aquest efecte; que amb les pedres del pati es construirà una caseta que servirà com a magatzem d'eines i juguetes; que l'oferta d'activitats extraescolars és molt diversa: teatre, futbollet, tennis, música, anglès, taller de xeremies, regne animal...; que s'establirà un intercanvi escolar entre tres escoles de l'Empordà i la de la vila; que es continuarà amb l'aplicació de nous recursos informàtics des d'educació infantil fins a vuitè.

– L'hospital comarcal de Manacor és a punt d'acabar-se. Sembla que els santjoaners hi haurem d'acudir en cas de necessitat, però com? Que sapiguem no hi ha cap tipus de servei públic que ens hi pugui portar ni tampoc creim que ningú ha pensat en aquesta possibilitat ultranecessària encara per a molts dels santjoaners. Esperem que l'Ajuntament i les autoritats sanitàries tinguin en compte aquesta mancança i hi posin remei al més aviat possible.

– La Biblioteca Pública ens ha fet arribar l'horari de tardor i hivern. Estarà oberta sis dies per setmana, dos matins i tres horabaixes. Els dilluns, dimecres i divendres, estarà oberta de 5 a 7 de l'horabaixa; els dijous, de 10 a 12 del matí (podeu completar les compres al mercat amb vitamines per al cervell); els dissabtes, de 10 a 1 del matí.

– Les eleccions generals estan a punt de celebrar-se. Es preveuen mítings dels partits més importants i s'espera una alta participació. Tanmateix, els ànims estan molt tranquils. Pareix que els

 "la Caixa"

AGÈNCIA DE
SANT JOAN

Carrer Bellavista, 38

Tel.: 52 60 78

PLANTERS i ORNAMENTALS
NICOLAU

C/ de Ramon Llull, 52
07240 Sant Joan
Tel.: 56 03 46
52 61 87 (part.)

PLANTERS
NICOLAU

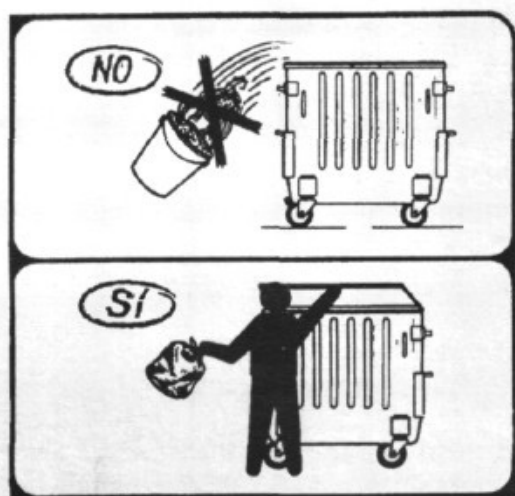
ORNAMENTALS

grans temes de la política estatal no aconseguen remoure la plàcida (almanco aparentment) vida santjoanera. Aquesta vegada sembla que els santjoaners que hauran d'estar a les meses electorals han sorgit d'un vertader sorteig, sense embulls ni tries especials. Els resultats d'aquest sorteig són: Guillem Florit, *Marió*, Joan Company, *des Garaig*, Tomeu Company, *Ferro*, per una part, i, per l'altra, Antoni Vidal, *Sopa*, Olga Provençal i Miquel Salom, *de Son Gall*, els quals ocuparan els seus respectius lloc el proper dia 3 de març.

Les eleccions generals són aquí i més d'un està bastant molest perquè li ha tocat estar en una de les meses el proper dia 3 de març. Per primera vegada el sorteig ha estat un vertader sorteig.

– El Ministeri d'Educació té previst implantar amb caràcter general, a partir del curs que ve, els primers cursos d'ESO (els dos primers equivalen als antics 7è i 8è d'EGB). La nostra escola, per falta d'alumnes i condicions, no ha d'impartir aquest nivell i per això no quedarà altre remei als alumnes que prendre tapins. El pla inicial del Ministeri era enviar els al·lots a l'institut Mossèn Alcover de Manacor. Ràpidament es mobilitzaren pares, mestres i polítics per evitar-ho, ja que consideren que la idea del MEC té molts d'inconvenients. S'ha parlat entre d'altres de: canvi massa sobtat d'un ambient de poble a un ambient urbà; necessitat de transport; horaris inadequats (com que hi ha poc lloc i per estalviar-se el menjador, es vol fer horari intensiu, de 8 a 2); massificació. Com alternativa es proposava poder fer aquests cursos a Sant Joan (solució

POSAU ELS FEMS DINS LES BOSSES

Per al vidre, paper i ferralla
emprau els contenidors especials

La recollida es farà els
dimarts, dijous i diumenges al vespre

AJUNTAMENT DE SANTJOAN

**SI TENIU
FOTOGRAFIES
ANTIGUES**

(anteriors als anys setanta)

feis-ho saber a
Gracià Sánchez

Hem començat una nova secció:

**FOTOGRAFIES
D'ANTANY**

ideal, però que sembla descartada sense remei) o anar a una població més semblant a la nostra. Les gestions de les autoritats locals arrabassaren dels responsables la promesa que els al·lots podrien anar a Petra o Montuïri. Aquesta és la primera passa. Ara faltaria aconseguir que es fes l'institut que es té projectat a Sineu, la solució que té les preferències de la major part de pares i mestres del Pla. El delegat del Ministeri també ha pres nota d'aquesta proposta i diu que farà el que pugui perquè sigui una realitat.

La carretera de Manacor està en obres en alguns trams que són dins el nostre terme municipal. Anau amb compte.

– Les obres de remodelatge, eixamplament i desviament de la carretera de Manacor ja s'han fet notar considerablement per la zona d'Hortella, el Pinaró i els Hostalets. El moviment de terres és més que considerable i les màquines excavadores fan feina a ple rendiment. Esperem que el nou traçat sigui beneficiós per a tothom i faci que aquesta carretera sigui molt més segura.

– El PSM de Sant Joan ha duit el nostre poble a espais destacats dels mitjans de comunicació. Per resoldre els problemes de falta de pobla-

ció (amb prou gent podríem tenir universitat i posar en marxa una mica de programa espacial) els dos representants nacionalistes han tengut la simpàtica idea d'incentivar la natalitat amb regals per a les parelles que es decidesquin a multiplicar-se. Volen que l'Ajuntament regali un cotxet a cada nou santjoaner i que es facin festes per encoratjar els indecisos. La idea ha estat acollida amb un cert escepticisme i fins i tot amb sarcasme per una part de la població. Fins i tot hi ha qui diu que els autors de la idea podrien donar exemple i contribuir a reduir la mitjana d'edat de la població santjoanera (que és més alta que la d'algunes residències de la tercera edat).

– El passat mes de gener es va iniciar un nova edició del Torneig de dames que es fa al cafè Can Tronca. Fins el proper mes d'abril tendran lloc les partides entre una vintena de jugadors dividits en dues categories. Com podem veure pel nombre de participants d'aquest torneig, que es disputa en forma de lliga, cada any augmenta en expectació per a tots els aficionats.

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 3.000 ptes.

Nom:.....
Cognoms:.....
Carrer:.....núm.:.....
Població:.....cp:.....
Banc o Caixa:oficina
carrer:.....núm. de compte:.....

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

firma

MEL I SUCRE Sant Joan, Ramon Llull, 48

*Ben aviat la
Cooperativa tindrà
unes noves oficines.*

– La Cooperativa Agrícola de Sant Joan ha començat unes obres de millora i remodelatge interna. S'ha posat en marxa la construcció d'una nova oficina i uns nous excusats. L'oficina tindrà dos nivells a la part inferior, de 30 m², hi haurà les dependències per als treballadors, arxiu, odinador..., i a la part superior hi haurà 30 m² més, per a reunions de la junta directiva. Els nous excusats substituïran els ja obsolets que estaven situats a l'entrada del magatzem.⁵

– La Banca March ha obsequiat amb una sèrie de regals els seus clients. Aquest mes els agraciats han estat en Joan Comas Barceló, Taló, i Antònia Bonet Gayà, *de sa Creu*, que ha rebut una caixa trepant elèctric i un equip complet de pesca, respectivament. Enhorabona.

– Durant el mes de gener es va posar en marxa una campanya de recollida de firmes amb la qual es demanava que l'Ajuntament adequés alguna de les seves propietats perquè els al·lots de Sant Joan hi puguin jugar sense el perill que comporta fer-ho a d'altres llocs públics de la vila. Més concretament es demanava la construcció d'un parc infantil equipat degudament per al esbarjo dels nostres nins. Sembla, de totes maneres, que des del consistori, tot d'una que varen sentir campanes, s'apressaren a dir que ja ho en tenien projectada la construcció. Esperem que sigui ver i ràpidament es posin a la feina ben aviat.

– Els aficionats al bàsquet que freqüenten les «instal·lacions» de la plaça de la Constitució no saben on comença i on acaba la pista, ja que la pintura que així ho indica ha desaparegut. És ben hora que les retxes indicatives de les pistes dels diferents esports que teòricament s'hi practica es repintin. Suposam que un parells de pots de pintura no farien minvar en excés les arquitecturals consistencials.

– La Peña Motorista Sant Joan té previst realitzar un viatge per terres extremenyas i madrilenyas. Durant el mes d'abril, del 8 al 14, visitaran el monestir de Yuste, Toledo Trujillo, Mèrida, Guadalajara, El Escorial... Tots aquells que hi esteu interessats us podeu posar en contacte amb la presidència de la penya.

FOTOS D'ANTANY

La celebració de les nostres festes ha anat canviant amb el pas del temps. Abans se'n celebraven moltes més, sobretot de religioses; ara, més poques, i el pes de la religiositat ha anat decreixent, malgrat que continui essent d'enorme transcendència social.

Les dues fotos que us presentam avui són d'una d'aquestes festes religioses. Concretament, se celebrava la festivitat de Santa Catalina Thomàs, Sor Tomasseta, la santa mallorquina, i que amb gran esplendor tenia lloc a Sant Joan aquell 29 d'agost de 1930.

Si observeu les fotografies, fetes des d'on actualment hi ha el bar de Can Fiol, podreu veure que davant la comitiva de la santa hi va un xeremier, que devia anar acompanyat d'un flabioler, que s'endevina per l'ombra. També s'hi pot veure un grup de nines, magníficament abillades de pageses, portant panerets, covenets i ventalls. Al fons hi ha una joveneta vestida de Sor Tomasseta. A la foto inferior també s'hi veu un grupet de monges amb la vestimenta que s'usava a Mallorca fa prop de setanta anys. Així, no és estrany veure com les dones dels musulmans van vestides avui, si fa no fa, per l'estil que aquí fa uns anys.

Si us fixau en la vestimenta dels nins i homes, es pot apreciar que també ha canviat molt. Només un detall: els nins cap-pelats i els homes amb capell o gorra.

Finalment, fixau-vos que a les parets i per terra hi ha murta, segurament, que donava un ambient més festiu i fresc a aquell calorós agost de 1930.

Gracià Sánchez

Cooperativa Agrícola

SANT JOAN

«Tota casta de
productes del camp a
bon preu»

Carrer de Petra, s/n

Tel.: 52 63 24

Elèctrica

PEP DES SAIG

instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
subministraments elèctrics

Consistori, 8 52 63 23
Sant Joan

AJUNTAMENT

Sessió Extraordinària del gener del 96 La sessió va començar puntualment a les 8 i mitja del vespre, amb l'assistència de tots els regidors.

1. Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Després d'un aclariment per part de l'assessor jurídic, sobre la liquidació d'unes llicències d'obres, va ser aprovada sense cap objecció.

2. Petició d'inclusió dins el Pla Territorial d'Equipaments Esportius 1996 del projecte «Circuit de cros».

Aquest projecte ja va crear polèmica a la darrera sessió plenària de la passada legislatura, poc temps abans de les eleccions locals, ja que

Francesc Nicolau i Joan Sastre (PSM) raonaren el seu vot negatiu dient que no és el moment més adequat per realitzar aquest projecte, havent-hi obres més necessàries i urgents, i que no hauria de ser una altra obra faraònica (com l'edifici de la Plaça de la Constitució o la Casa de Cultura) de difícil rendibilitat pel poble i de manteniment molt costós. També afegiren que dels programes electorals dels partits que aspiraven a governar Sant Joan a les darreres eleccions, no n'hi havia cap que contemplés fer aquesta obra.

El PP no va raonar el seu vot a favor, ni UM el seu en contra.

3. Iniciació de l'expedient de nomenament de Miquel Gayà i Sitjar com a Fill Predilecte de Sant Joan.

A iniciativa del col·lectiu Teranyines, la Comissió Informativa d'assumptes generals proposa al Ple posar en marxa aquest nomenament, designant instructor de l'expedient el delegat de cultura Joan Magro (PP), i com a secretari la funcionària Catalina Pocoví. També es va proposar crear

una Comissió Especial, integrada per l'instructor i els regidors Joan Matas (PP), Francesc Nicolau (PSM) i Amador Bauçà (UM), per les qüestions d'organització dels actes adients.

El punt es va aprovar per unanimitat.

I acabats els punts de l'ordre del dia, el batle va aixecar la sessió als quinze minuts escassos d'haver començat.

Francesc Nicolau i Joan Sastre

L'Ajuntament ha presentat al Pla Territorial d'Equipaments Esportius del CIM la construcció del circuit de cros, que es farà a la falda del turó de Son Juny i unirà aquest indret amb Consolació. El preu és de més 17 milions de pessetes.

va ser presentat per l'anterior equip de govern, presidit pel mateix batle Mora, i va ser rebutjat per la majoria dels regidors d'aleshores.

El PP torna proposar la seva execució, aquesta vegada a través del Pla Territorial d'Equipaments Esportius 1996 del Consell Insular de Mallorca, amb un pressupost total de 17.500.000 ptes. (1/3 a càrrec de l'Ajuntament, o sia 5.833.333 ptes.).

El punt va ser aprovat per 6 vots a favor (PP) i 3 en contra. (2 PSM i 1 UM).

Sessió Ordinària de 06/02/96. La sessió va començar a les 9 del vespre, amb l'assistència de tots els regidors, excepte Joan Sastre (PSM) que va excusar la seva absència.

1. *Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.*

Va ser aprovada per unanimitat.

2. *Assabentar el consistori de les resolucions de batlia, donades des de la darrera Sessió Ordinària.*

De dia 12/12/95 fins a la data, el batle ha dictat 15 decrets: Dia 11/12/95: concessió de 8 llicències d'obres a particulars. Dia 12/12/95: nomenament de Director de les obres de rehabilitació de l'Escola Vella de Nines a l'arquitecte Pedro Conde, i d'aparellador a Jaume Jaume. Dia 15/12/95: aprovació de la certificació final de les obres d'«Asfaltat de carrers» per un import de 5.950.000 ptes. Dia 20/12/95: autorització a Antoni Gayà Rotger per obrir una perruqueria. Dia 22/12/95: aprovació del Padró d'abastament d'aigües del tercer trimestre de 1995, per una quantitat de 3.109.071 ptes. (1.685.840 de quota municipal, 1.258.351 de Cànon de Sanejament de la CAIB, i 164.380 d'IVA). Dia 22/12/95: aprovació de diferències de Cànon de Sanejament del primer semestre de 1995, per un import de 548.860 ptes. Dia 27/12/95: aprovació de la primera certificació de les obres de «Rehabilitació de l'Escola Vella de Nines», per un import de 930.052 ptes. Dia 30/12/95: autorització per instal·lar una granja agrícola a la zona del «Rafal de sa Penya». Dia 30/12/95: autorització de despeses pel quart trimestre de 1995. Dia 15/01/96: autorització de comerç d'objectes de regal a Maria del Carmen León Mariño. Dia 16/01/96: designació de locals i llocs per propaganda electoral gratuïta, per les eleccions del 3M. Dia 24/01/96: concessió de set llicències d'obres a particulars. Dia 24/01/96: aprovació de la segona certificació de les obres de rehabilitació de les Escoles Velles de Nines, per un import de 1.562.735 ptes. Dia 30/01/96: concessió de llicència a Francisca Mora Bou per comerç d'electrodomèstics. Dia 01/02/96: concessió de 7 llicències d'obres a particulars, i 1 connexió a la xarxa de clavegueram.

El Ple es va donar per assabentat.

3. *Adjudicació del Servei de Consergeria de la Casa de Cultura.*

Hermosinda Isabel Mariño Pocoví va ser l'única persona que es va presentar candidata a cobrir aquest servei, però com que no va presentar els papers dins el temps reglamentari, la Comissió Municipal d'Assumptes Generals va proposar al Ple declarar desert el concurs per adjudicar el servei, i contractar per la via directa n'Hermosinda, per cobrir la consergeria per l'any 1996, prorrogable a un any més.

La proposta es va aprovar per unanimitat.

4. *Bases del Concurs Ordinari per al proveïment de Secretaria.*

Es tractava de decidir quins «filtres» vol posar l'Ajuntament de Sant Joan, i quins coneixements creu que ha de premiar als possibles aspirants a la plaça de Secretari, vacant de temps quasi immemorial. La proposta de la Comissió d'Assumptes Generals era:

Plaça que es convoca: «Secretaria classe tercera, subescala i categoria secretaria-intervenció, nivell de complement a destí 16».

Requisits per a participar en el concurs: Coneixement superior, oral i escrit, del català, que s'haurà de documentar.

Mèrits específics: Per cada curs, seminari o jornada de duració mínima de 60 hores realitzat durant els darrer 5 anys, fins a un màxim 3 punts: Sobre Urbanisme, 1 punt. Sobre procediment administratiu, 1 punt. Sobre contractació municipal, 1 punt. Sobre comptabilitat municipal i tractament de dades, 1 punt. Aquests mèrits s'hauran d'acreditar convenientment.

Així mateix també es proposava que la puntuació mínima per poder accedir a la plaça fossin el 25% de la puntuació màxima aconseguible, i es va llegir la composició del tribunal.

Es va aprovar per unanimitat.

5. *Concessió de subvencions.*

Es proposaren les següents: 15.000 ptes. al Centre Cultural per l'organització del IV Concert de Nadal de Joves Intèrprets. 15.000 ptes. a l'Obreria de Sant Antoni per les beneïdes

Les obres de reforma de l'Escola de les Nines i de la casa de la mestra ja han passat dues certificacions d'obra satisfactòriament.

i el concurs de carrosses de dia 14 de gener.
Es va aprovar per unanimitat.

6. Sorteig per designació dels integrants de les meses electorals.

El regidor Joan Matas (PP) va informar de les condicions mínimes que han de complir les persones elegibles, i va explicar el sistema que creia més convenient per dur a terme el sorteig. Una vegada acceptat per tots els regidors, es va passar al sorteig, resultat les meses de la següent manera:

Districte primer, secció primera (Casa de Cultura)
President: Guillem Florit Caimari
Suplent 1: Catalina Gayà Joan
Suplent 2: Francesc Xavier Moratinos Jaume

Vocal 1r: Bartomeu Company Monroig
Suplent 1: Antònia Barceló Costa
Suplent 2: Joan Nigorra Gayà

Vocal 2n: Joan Company Company
Suplent 1: Maria Frau Munar
Suplent 2: Josep Mayol Florit

Districte segon, secció primera (Ajuntament)
President: Olga Provençal Alonso
Suplent 1: Joan Baptista Font Roig
Suplent 2: Antoni Xavier Mas Jaume

Vocal 1r: Antoni Vidal Llaneres
Suplent 1: Joan Carles Costa Bauçà
Suplent 2: Antoni Rabassa Florit

Vocal 2n: Miquel Salom Morlà
Suplent 1: Antònia Gayà Morey
Suplent 2: Aina Cifre Roig

Moció d'Urgència.

El regidor Joan Magro (PP) va proposar al

Ple la consideració d'urgència d'una moció referida a la problemàtica suscitada pel fet que l'any escolar 96-97 els nins dels cursos de 7è i 8è de Sant Joan hauran d'anar a Manacor a cursar els seus estudis.

Una vegada acceptada la urgència, es va llegir el text de la moció, que, en línies generals manifesta a la Delegació del Ministeri d'Educació l'oposició del Consistori en ple a aquest trasllat mentre no s'exigeixi també a altres pobles en idèntiques condicions, i demana que aquests cursos se segueixin impartint a Sant Joan per al curs 96-97, ja que el centre que els hauria de rebre («Es Canyar» de Manacor), no reuneix millors condicions que l'escola de Sant Joan.

El text es va aprovar per unanimitat.

7. Pregs i preguntes.

Francesc Nicolau (PSM) va proposar al grup de govern que pensàs mesures per incentivar l'augment de la natalitat dins el poble. El batle Mora va trobar que per ventura també aniria bé incentivar els fadrins a casar-se.

Joan Mates (PP), va llegir un avançament del tancament comptable de l'exercici 1995, i va dir que dins poques setmanes estaria preparat el pressupost del 96. Francesc Nicolau (PSM) en va demanar una còpia, i l'assessor jurídic va aclarir que el que s'havia llegit era un esborrall, i que hi podia haver unes diferències en tenir-ho passat a l'ordenador.

Gabriel Mora (PP) va informar que la batlia havia rebut una comunicació del Consell Insular, notificant l'adjudicació de 400.000 ptes. per la creació d'un «Punt Verd»

Francesc Nicolau (PSM) va demanar si l'Ajuntament de Sant Joan estava dins la legalitat, havent passat més d'un mes de l'any nou fora tenir els pressuposts aprovats. L'assessor jurídic Rafel Bauçà va explicar que la llei contempla que mentre no siguin aprovats regeixen els de l'any anterior, de manera que no es comet cap il·legalitat, encara que va coincidir en la conveniència de, a efectes funcionals, tenir-los aprovats a dia primer de gener.

Acabats els temes, el batle va aixecar la sessió passades les 10 del vespre.

Francesc Nicolau i Joan Sastre

LA IMPLANTACIÓ DE L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA A PARTIR DEL PROPER CURS

Encara que no en tenguem confirmació oficial,¹ tots els indicis indiquen que en el proper curs, els alumnes de 7è i 8è del nostre Centre s'hauran d'incorporar al nou sistema educatiu: deixaran de cursar l'actual EGB (Educació General Bàsica) i passaran a l'etapa anomenada ESO (Educació Secundària Obligatòria).

Aquest procés de canvi no ha vingut de sobte. S'inicià fa quatre anys, durant els quals s'han substituït els cursos de 1er a 6è d'EGB per l'etapa d'Educació Primària, que a la vegada està subdividida en tres cicles de dos cursos cada un. En el moment actual únicament quedaven de l'anterior sistema els nivells de 7è-8è, que en el nou sistema educatiu passen a una etapa diferent: l'Educació Secundària Obligatòria, que s'inicia als 12 anys i acaba als 16 anys. Aquesta etapa es subdivideix en dos cicles de dos cursos cada un i

Amb la nova llei d'educació els nostres fills començaran el batxiller a una edat més primerenca i estudiaran obligatòriament fins als 16 anys.

abraça el que eren els dos darrers cursos de l'EGB i els dos primers del BUP o de la FP, etapes educatives que també s'han deixat d'impartir des d'aquest o anteriors cursos.

El nou edifici educatiu queda completat més amunt pel Batxillerat, que té una durada de dos anys, amb quatre modalitats en funció de la carrera universitària a estudiar. Aquest Batxillerat substitueix el 3er de BUP i el COU. Després d'aquest Batxillerat ja ve la incorporació a la Universitat.

Per la part inferior aquest edifici es fonamenta en l'etapa de l'Educació Infantil, amb dos cicles de 3 anys cada un: 0-3 anys i 3-5 anys. Aquesta etapa ha substituït des de fa uns anys els nivells anomenats anteriorment Jardí d'Infants i Parvulari.

Tant l'Educació Infantil com el Batxillerat no tenen la consideració d'obligatoris ni gratuïts. En canvi, sí que tenen aquesta consideració les etapes de l'E. Primària i de l'E. Secundària Obligatòria. Respecte a l'anterior sistema educatiu, aquest caràcter s'ha estès a dos anys més: als 15 i 16 anys, abans únicament arribava als 14 anys, coincidint amb el final de l'EGB. De totes maneres a moltes escoles públiques, encara que no sigui obligatori per llei, també hi ha implantat el cicle d'E. Infantil de 3-5 anys, amb el mateix caràcter gratuït que l'E. Primària, si s'exceptuen alguns serveis com és el cas del servei de transport escolar.

Fet aquest dibuix del nou sistema educatiu, ens hem de preguntar com afectarà a la nostra Escola. La resposta, ja esperada i lògica si atenem a la matrícula del Centre, és que quedarà com una institució escolar on s'impartiran: l'E. Infantil de 3-5 anys (com es fa actual-

ment) i l'E. Primària (de 1er a 6è). A partir de 7è (12 anys) els alumnes de Sant Joan s'hauran de traslladar a un institut d'Educació Secundària per continuar-hi els estudis.

Segons els indicis que esmentàvem al principi, pareix que aquesta incorporació dels nostres alumnes de 7è-8è a l'E. Secundària Obligatòria es produirà ja en el curs que ve: 96/97. Aquesta nova situació ens planteja tota una sèrie d'interrogants i inquietuds, especialment als pares:

-A quin institut? Sembla, per la informació que tenim, no oficial com hem dit, que serà el Mossèn Alcover de Manacor. Per tractar-se de nivells educatius obligatoris els alumnes seran transportats de manera gratuïta a compte del

MEC. El més probable és que realitzin un horari de de matí i de jornada continuada (de 8 a 14 h.), en aquesta etapa tenen 30 h. lectives. Aquest fet els comportarà iniciar l'activitat escolar molt de matí i per tant un canvi important en el seu ritme habitual de distribució del temps diari, d'alimentació (pensau que hauran de partir amb l'autocar entorn de les 7h. 30m i no podran tornar a casa per dinar fins a les 14 h. 30m o les 15 h),... La jornada partida és descartable per raons econòmiques: s'haurien de donar ajudes de menjador, i per raons d'espai: l'institut rebrà un contingent nombrós d'alumnes que exigirà fer tornos de de matí i d'horabaixa.

—Els nostres alumnes hauran de passar d'una escola familiar i de reduïdes dimensions a un macro institut molt massificat i situat en un entorn urbà com és Manacor. Els pares manifesten la seva inquietud davant els riscos que comporta aquest canvi tan gros per a uns alumnes de 12, 13 anys. Riscos per a la seva seguretat, per a una bona evolució en els estudis: massificació d'alumnes, de professors, més dificultats per al seguiment i control de l'aprenentatge per part dels pares, més separació entre l'entorn escolar i l'entorn familiar, més possibilitat d'exemples de conductes inadequades provinents d'alumnes més grans, inici de la jornada molt de matí, ritme d'alimentació inadequat per a aquesta edat, transport diari, desarrelament més prematur de l'entorn familiar i del propi poble...

-Tots aquests sacrificis i inquietuds que hauran de suportar alumnes i pares, tendran un contrapès positiu en la qualitat de l'ensenyament que rebran?. En teoria, damunt el paper, així hauria d'ésser. La reforma del sistema edu-

catiu s'ha fet en la finalitat de millorar-lo i d'adaptar-lo a les noves necessitats de la societat actual i futura. Es pretén un ensenyament més individualitzat on tots puguin avançar a partir de les seves possibilitats i interessos, oferir uns continguts més adaptats a les exigències de la vida i a les possibilitats actuals i futures de treball. Però també és veritat que totes aquestes intencions positives sembla que estan amenaçades per tots els factors d'inquietud indicats. S'ha reflexionat sobre aquesta conveniència o simplement el que es fa és aplicar el calendari de la reforma fora tenir en compte si les condicions materials i humanes són les més adequades o hi acompanyen perquè les expectatives es compleixin?

-Es evident que tot aquest nou sistema requereix una organització i una especialització docent que un col·legi de les dimensions del de Sant Joan, no pot oferir. Però, abans de recórrer a la massificació de Manacor, per a Sant Joan i els pobles veïnats del Pla, no hi hauria una solució millor que disminuís aquestes inquietuds i riscos i asseguràs unes millors expectatives a aquest canvi educatiu?. La resposta seria la construcció d'un institut en un d'aquests pobles (probablement Sineu: per raons geogràfiques podria haver estat Sant Joan, per què no?): així tendria unes dimensions més petites, els desplaçaments serien més curts i se situaria en un entorn més proper a la realitat dels pobles, amb una possibilitat de connexió i comunicació més real entre les escoles d'aquests poble i l'institut. Per què no s'ha construït aquest institut encara (fa anys que se n'ha vengut parlant, d'aquesta possibilitat)?. S'ha pensat en aquestes inquietuds que manifesten els pares a l'hora de

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

Carrer de Palma, 16
Sant Joan
Tel.: 52 60 33

FUSTERIA

Rafel Dalmau

Fusteria en general i
mobles de cuina

Carrer dels Molins, 4
Tel.: 52 63 85

planificar aquest canvi?. Es pensa en donar-los una explicació a les seves preguntes i propostes?. No val més esperar a realitzar el canvi quan tots els factors hi acompanyin abans que fer una reforma just de noms i amb presses?. Un inici inadequat, no pot posar en perill les bones expectatives dipositades en aquest canvi i fer perdre confiança en el nou sistema i en conseqüència en l'Administració Educativa?.

Pel bé del nou sistema educatiu i dels alumnes que s'hi han d'incorporar demanam que totes aquestes incerteses i inquietuds s'aclassesquin per part de l'Administració i que aquesta tenguí en compte totes les necessitats dels alumnes i no les sacrifiqui en part per posar en marxa a qualsevol preu la nova etapa educativa, sense tenir les condicions materials i organitzatives adequades per implantar-la amb èxit.

Fins aquí hem parlat, sobretot, de problemes dels alumnes que tendran una repercussió en els pares i en la vida familiar. Però aquests canvis també inquieten profundament els mestres que entren en una fase de reconversió de molts de llocs de treball i veuen el futur amb molta d'incertesa.

I una darrera reflexió referida a la repercussió que aquest canvi de sistema educatiu pot tenir a nivell de poble. Es evident que aquesta nova situació empobrirà la vida social i cultural de la localitat. Aquest sector d'alumnes que perdrem centrarà ja la seva vida entorn de les possibilitats socials i culturals de l'institut, a costa de disminuir la seva participació en el seu poble. En definitiva els pobles petits com el nostre, si ja estan molt mancats de serveis i possibilitats en relació a les ciutats, ara veuran més retallat el servei d'educació, que es centralitzarà més, amb la conseqüent potenciació de les ciutats i l'empobriment dels pobles. Aquesta reflexió, probablement, hauria de conduir a una reacció en contra per part d'Ajuntaments i institucions locals, si no es vol arribar a pobles amb una comunitat exclusiva d'adults i a

Al final sembla que els nins de setè de la nostra vila seran els únics que s'hauran de desplaçar o bé a Montuiri o bé a Petra. Els de vuitè quedaran a la nostra escola, almenys per enguany.

pobles-residència sense cap estructura social, econòmica i cultural. En el camp de l'educació una situació similar es va haver de rectificar, quan s'implantava l'EGB: es volien tancar escoles petites i unitàries, per concentrar els alumnes en col·legis més grans situats a pobles majors o ciutats; però la iniciativa fracassà per l'oposició de la societat i per dificultats del propi sistema. Per tant, ara, probablement sigui el moment de reivindicar per a cada poble una escola pública que abraci a més de l'E. Infantil tot el tram de l'escola obligatòria, és a dir fins als 16 anys. Per als nostres alumnes, les nostres famílies i el nostre poble, seria l'alternativa millor, pensam. Un altre problema és que l'Administració Educativa tenguí o pugui disposar de recursos per satisfer-nos.

FULL INFORMATIU Nº 11 COL·LEGI PÚBLIC SON JUNY

¹ En el moment de la publicació d'aquest article (gener de 1996) encara no es tenien notícies oficials. Posteriorment es varen confirmar. Per tant, encara que es desconeixin certes informacions (professorat, centre on s'escolaritzaran els alumnes, horari, transport...) és segur que els alumnes de 7è i 8è curs estan inscrits a l'institut Mossèn Alcover de Manacor. De totes maneres, les darreres notícies que que els nostres fills l'any que ve potser podran anar a fer 7è, a Petra o a Montuiri. Ja us n'informarem puntualment.

EL PRESIDENT DE L'APA INFORMA

El passat dia 24 de Gener de 1.996 l'Associació de Pares del C.P. Son Juny va convocar una assemblea general extraordinària de tot el col·lectiu de pares del C.P. Son Juny, sense distinció de si estan o no associats per tractar el tema de la Reforma Escolar.

Amb una assistència de 62 persones, comptant amb l'ajuda del director del centre y la de un representant del Ajuntament, es van exposar els diferents avantatges i desavantatges d'aquesta reforma, amb la aplicació de la qual els nostres alumnes de 7è i 8è es veuen obligats a traslladar-se a Manacor per cursar el 1r. i 2n. de ESO.

El col·lectiu present va manifestar la seva disconformitat amb aquest trasllat, ja que els alumnes són enviats a una annexa (ES CANYAR) de l'institut Mossèn Alcover i això no garanteix cap millora de les condicions actuals, el professorat serà de la mateixa titulació, les aules seran més massificades i al mateix temps es vol denunciar el fet de que a través de les cartes informatives adreçades als pares per part del Ministeri, es fan servir arguments contradictoris per justificar a llocs diferents la implantació de la Reforma, i manifestar la manca d'informació que hem tingut sobre aquest tema.

Durant aquesta Assemblea es va posar en coneixement dels assistents, una citació dirigida al President de l'APA per assistir a una reunió a Ciutat en la que el Director Provincial del MEC exposaria el nou Mapa de la Reforma i respondria a les diferents preguntes efectuades per als assistents, es va confeccionar un escrit detallant les nostres disconformitats, es va enviar còpia al MEC, a l'Ajuntament, a Última Hora i Diari de Mallorca.

Als assistents a la reunió de Ciutat varen ser: Joan Serra Cuxart, com a president de l'APA, Josep Bauçà (des Saig) com pare i membre de la Junta Directiva de l'APA, Sacrament Ferrer, Gabriel

Company (Punto), i Josep Lluís Morales mestre de l'escola, la intervenció la va fer en Biel, ho va fer molt bé, el Sr. Director amb els seus col·laboradors van contestar a la seva manera.

Duen: Els alumnes de S. Joan es matricularan a IES Mossèn Alcover de Manacor per cursar ESO, però no assegura si aniran a aquestes instal·lacions o a les de l'annexa Es Canyar, i dependran del Consell Escolar de M. Alcover, això vol dir que no han de canviar de Institut

L'Associació de Pares de Son Juny s'ha posat en marxa davant la discriminació que els nostres fills estaven a punt de sofrir.

El professorat ha de ser qualificat per poder donar ESO. Els 1r. i 2n. de ESO són més tècnics i no es poden fer dins la mateixa aula, a S. Joan en aquest moments es fa junts.

La resposta de que havia contradiccions va ser totalment evasiva passant a un altre punt.

En quan a que no havíem estat informats digué que ho havia dit quan i anàrem a sol·licitar una plaça de mestre,

es cert que va dir que anirien a Manacor, però ho va dir com a l'aire. També va dir que l'ES de Sineu no estaria acabat fins el 1.999.

Aquestes respostes varen ser comunicades al col·lectiu en un altre Assemblea el passat dia 31 de gener, en la qual, el President de l'APA va convidar al Batle de Sant Joan, Gabriel Mora, el qual va accedir a llegir públicament el comunicat enviat al MEC, per el qual ens dona tot el suport necessari, recolzant la nostra reivindicació.

D'aquesta reunió, podem dir, que es va preparar una comissió de seguiment per anar a Sineu, a una trobada d'APA des Pla, i que el Batle, juntament amb el President de l'APA anirien a Ciutat a una entrevista amb el Dr. del MEC.

Mentrestant els mitjans informatius de TVE (Informatiu Balear) ha fet una entrevista per donar informació pública del nostre problema.

*El President de l'APA de Son Juny
Joan Serra Cuxart*

L'ENSENYAMENT DE LA RURALIA

L'Ajuntament de Sant Joan ha iniciat els tràmits perquè Miquel Gayà Sitjar sigui nomenat Fill predilecte de la nostra vila. Per donar a conèixer una mica més la seva obra a tots els santjoaners hem cregut oportú publicar alguns dels primers capítols del llibre autobiogràfic *Històries i memòries*, que l'Editorial Moll va publicar el 1981. Els fragments que *Mel i sucre* publicarà durant els mesos pròxims tracten sobre la seva infantesa i Sant Joan durant els anys 20.

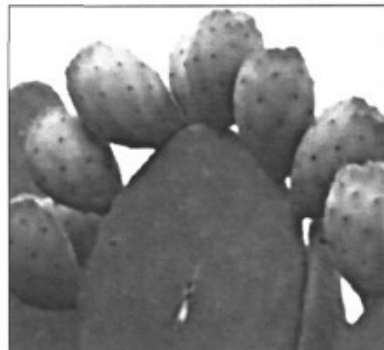
Me'n record d'un dia que jo exultava interiorment. Venia saltironant pels volts de la masia. L'oratge em duia una onada de fum de la portassa del forn, i amb aquella mica de fum una flaire de llenya que cremava.

La nit abans, com era costum cada setmana, l'àvia s'havia cuidat de posar llevat en la gran pastera de fusta, i jo, com si es tractàs d'un petit espectacle que m'interessava, em repenjava a la pastera per contemplar-ho. Tindria tres o quatre anys. L'àvia, bondadosa, em comportava que al seu costat m'ho anàs mirant, i jo, amb els meus ulls ficadissos, no en perdia detall. Seguia aquell afer que tenia quelcom de ritual i que indefectiblement acabava amb el senyal de la creu sobre el llevat posat. En alguna ocasió furtava una mica d'aquella pasta agra del llevat vell, i la'm menjava com si fos una llepolia. L'àvia no ho devia veure, o potser feia els ulls grossos.

L'endemà dematí el meu pare pastava, ja en una mena de cerimònia més complicada, més llarga i més entretinguda, barrejava la farina amb l'aigua calenta, colpejava la pasta, la girava i tornava girar, fins que un cop ja ben compacta, amb el tallant a posta la dividia en parts iguals, i, fenyent-los d'un en un sobre el fenyedor, en sortien els pans i la raïssa. Els pans es col·locaven sobre la post —la gran post de pastar— coberta amb unes tovalles, es cobrien amb una flassada i es duïen a touar damunt la caixa dins el dormitori tancat. Més tard, l'àvia i la meva mare feien una coca amb verdura i cocarrois —que elles en deien pastissos—, mentre el meu pare feia foc al forn. També això era com un ritual llarg i entretingut. La llenya

cremant exhalava, amb les bavarades de fum calent, aquella flaire que he esmentat, i a voltes podíeu distingir molt bé si era de pinassa o de mata llenyisquera. Fins que el forn era ja a bastament calent, i amb un ram verd lligat a un burjó s'enretirava la calivera al costat dret del forn, i amb la pala d'enfornar s'hi ficaven els pans d'un en un, i acabava amb un parenostre

a la Santíssima Trinitat
perquè mos surti ben acertat.

«Perquè les figues conservassin la frescor de tota la nit, es posaven en un gibrell ple d'aigua.»

Si era a les acaballes de l'estiu, en haver tret el pa cuit, llavors s'hi podien enfornar figues seques o rutlons que s'hi estaven fins l'endemà a la tarda, i després els treien per encistar-los dins caixons. Les figues seques no sempre eren fàcils de treure, i aleshores l'àvia usava una estratagema: em prenia a mi, que era molt menut, em ficava per la boca del forn, i de dins estant, les podia recollir totes. És clar que el forn devia esser bastant calorós, però jo no me n'adonava, i a més,

allò era per a mi un petit esdeveniment que em feia sentir important. En acabar, em treia de bell nou i em posava a terra. Em feia estar uns moments dins la portassa mateixa per evitar que l'aire del defora em prengués i em constipàs.

Foravila tenia l'encís de la varietat: davant les cases hi havia el corral de les figueres de moro amb cirerers i pruneres; al costat dret, el jardí dels tarongers voltat de bardissa; i al costat esquerre, el corral de les carxofes, amb una gran figuera de coll de dama, que a l'estiu feia una ombra deliciosa. El meu pare, a l'hora de la sesta, m'hi enviava a jugar amb la germaneta. I com hi jugàvem! En la pols de la terra cavada,

sota la figuera, traçàvem una carretera en miniatura, imitant aquella que vèiem al lluny, entre l'arbreda, que pujant per les costes de Son Comelles va cap a Ciutat. També construïem petits automòbils amb fulles de figuera de moro: amb un ganivet en retallàvem cada peça i les confegíem amb espines d'esperguera. Petites obres mestres per a les quals empràvem el nostre enginy de també petits artesans. I teníem encara altres incentius. Per exemple, abastar la fruita d'uns grans albercoquers, per la qual cosa calia enfilat-me sobre una paret al costat de les figueres de moro. Aquella fruita, verda com a porrassa, teníem prohibit de tastar-la a fi que no ens fes mal de ventre. Però, ¿qui podia resistir la temptació de menjar la fruita prohibida? Tot el que era verd m'agradava d'allò més. Venia el temps que els albercocs anaven inflant i prenien coloret i aquella fruita grenyal, amb un pic tan aspre, m'incitava particularment, fins que unes setmanes després, en ser ben madurs, ja no em cridaven l'atenció ni m'agradaven, ni en menjava.

A mitjan estiu teníem un altre esdeveniment, que celebràvem en un dia especialment assenyalat, per la festa de la Mare de Déu d'Agost. Era el dia de tastar les primeres figues de moro. Dies abans, les havíem observades com prenien un coloret tirant a groc, com inflaven, i com semblava que deien: colliu-nos! Collides abans de l'alba; posades en un gibrell amb aigua, conservaven tota la frescor de la nit. En haver esmorzat, ens llevàvem de taula, ens assèiem en cadires baixes fent un rotlo al mig de la casa amb el gibrell al centre, i el meu pare, ganivet en mà, les anava pelant i ens les repartia. Jo les assaboria deliciosament. I tots els matins següents repetíem la mateixa degustació que a mi m'agradava una cosa de no dir, no solament per la vianda pagesa en si, sinó també i especialment pel cerimonial amb què ho fèiem.

Al senyor Miquel Gayà i Sitjar

Vaig cercant l'horitzó,
la resposta que crema interrogants,
on es callen les hores del vaixell
que reparteix estels entre les ones.

I m'hi veig bressolat
pels batecs d'un bastó vestit amb flors,
pinzell del cel,
coratge de la joia,
pau brufada pel temps de serenor.

Tendresa de la vista,
vida que assaboreix cada segon;
mà que vola dins ales de carfícia
quan s'enlairen els versos,
quan el prec a Maria ho és tot.

Missatger de Solanda,
paraula-mel que besa llum divina,
raig de sol inquiet i reliquiari
que ofereix, generós, amb senzillesa,
el somris innocent de l'harmonia.

*Pere Bru Serrano i Darder
Sant Joan, març de 1996*

Miquel Gayà i Guillem Colom

Vivències i records

Els meus pares, el poeta Guillem Colom i Ferrà i Antònia Rullan i Terrassa, a la qual també agradava escriure poemes, quan va començar la guerra civil vivien a Ciutat, a la seva casa del carrer de Sanglada. Jo només tenia 3 anys. En vista del malestar regnant, cregueren oportú tancar la casa i anar a viure a la que tenien a Sóller, per tal de tenir la família resguardada.

Pel mes d'abril de 1937 Miquel Gayà i Sitjar es trobava a Sóller, en un destacament militar instal·lat en el Convent. A una vetlada literària amb motiu de les noces d'or sacerdotals del rector de la Vall, mossèn Rafel Sitjar, el meu pare llegí un poema compost per a aquella ocasió. Així es varen conèixer. Poc després, Miquel Gayà va portar al meu pare un aplec dels seus poemes, dels quals aquest només en salvà mitja dotzena. Al jove poeta, amb aquella mitja dotzena de composicions que havien passat per l'examen primcernut del meu pare, li va parèixer tocar amb un dit en el cel.

El meu pare donà a Miquel Gayà les primeres lliçons d'estilística; amb ell aprengué a garbellar i podar, a llimar cada estrofa, cada vers, cada frase i cada mot. D'ell rebé consells que jamai oblidaria. «Fer versos perfectes és gairebé impossible; però ens hem d'afanyar per arribar a la perfecció». «Cal llegir la poesia dels més bons poetes», i el mestre l'orientà cap a la lectura dels millors poetes francesos i italians.

Al meu pare no li plaïa gens l'atmosfera anticatalana i contra la nostra parla que es

congruïa a Mallorca. Eren els temps de la censura i de la prohibició d'escriure en català, temps de repressió per a la nostra llengua i la nostra cultura. Miquel Gayà dirà anys després que l'aire es feia irrespirable, i que Guillem Colom el conduí a respirar l'aire nou d'unes catacumbes interiors, i es preparaven per una resistència de cada dia més heroica i més difícil.

Els anys de la postguerra passàvem a Sóller els períodes estivals i Miquel Gayà mantenia amb el pare correspondència sobre qüestions literàries, el consultava i li enviava els seus poemes; durant els hiverns, a Ciutat, el visitava amb certa freqüència. Els meus pares corresponien a les seves visites. Al llarg de la seva vida continuarà essent sempre un bon amic de la família.

Record que per aquells anys Miquel i el seu company Llorenç Moyà reberen del meu pare lliçons de declamació.

Quan sorgí una nova generació de poetes — Blai Bonet, Jaume Vidal, Cèlia Vinyes,... — que trencaren els motles de l'Escola mallorquina, Miquel Gayà es proposà, amb la lectura de revistes espanyoles i franceses d'actualitat literària, estar al corrent dels nous aires i les novelles formes, però mantengué la fidelitat a l'Escola, escrivint els seus poemes de manera meticulosa i ben travada, sense oblidar mai les lliçons dels seus mestres.

M. Lourdes Colom i Rullan

Mel i Sucre
felicita

Miquel Gayà i Sitjar
pel seu nomenament com a
FILL PREDILECTE
de la vila de Sant Joan

Càntic a l'amistat

Des de la meua finestra, oberta tothora a la bellesa, vull enviar un missatge senzill i cordial a Miquel Gayà per la seva llarga vida dedicada en plenitud a les lletres i a la poesia.

La poesia com diu Miquel Gayà «és un món de meravella, de somni, treballar la llengua, cercar les paraules, fer-les sonar d'una determinada manera és del tot imprescindible».

Es sentia identificat amb Miquel Ferrà i amb Guillem Colom i mai no deixà de parlar en lloança de Maria Antònia Salvà.

En tota ocasió es declarà fidelíssim a l'Escola Mallorquina.

Dins el Grup de Guillem Colom l'hem vist com un mestre prudent i generós i a la vegada un crític exigent.

Hem admirat el poeta consagrat i fecund.

L'escriptor pulcre i rigorós.

I hem descobert dins la seva obra, també el místic, en el bellíssim poema de l'Ave Maria.

Entre tots els qui formàvem el Grup Guillem Colom va néixer una gran amistat, diria més, una entranyable germanor.

I això és el que vull destacar. Miquel Gayà és abans de tot un home bo i veritable, enamorat de la seva

família, del seu poble Sant Joan i de la Verge de Consolació. També és per a nosaltres un bon i gran amic.

Amb la gratitud i afecte del Grup, vull dedicar-li com a símbol i penyora, el meu càntic a l'amistat, En Miquel Gayà en tot moment, ens ha brindat l'exemple de la més profunda i lleial estima.

Quan l'amistat és gran i és vertadera

no cerca l'interès ni l'amor propi,

disposta en el servei, el bé procura

de l'ànima lleial que se li acosta.

Porta al front el segell de la noblesa

i estima la virtut més que la vida.

La serenor i la pau són el seu signe.

La veritat tothora l'acompanya.

Desperta a la claror, la fosca allunya

i oberta a l'esperit mai no s'imposa.

Si un dia algú l'ofèn al punt perdona,

la bondat és estel que l'il·lumina.

Sense armes ni decrets, ella triomfa

i quan sembla que es mor, reneix més forta.

Així l'amic fidel el cor allibera:

Qui cerca Déu, la bona amistat guanya.

Maria Dolors Corbella i Gili

Des de Sant Joan a Lluc, passant per la poesia

Més enllà de les terres de conró
un miratge de blau i de muntanyes,
somnia dibuixen figures estranyes,
enlairant-se com una oració,
cap un indret que és fita i horitzó,
que el tendre infant a penes pressentia,
però en el cor la flama s'encenia,
d'un amor gran, més ample que la mar,
amor de fill que un dia va inspirar
les estrofes d'un cant: «Ave Maria».

A la terra entre somnis albirada,
era blau el vestit, més blau que el cel,
i la veu era dolça com la mel
i et trobaves més prop de l'estelada,
i suau era el bes de la rosada
que remulla les herbes els matins,
i es pressentia el vol dels serafins,

i la punyida tendre de la pau,
poc a poc, travessava com un clau,
acorrent-se en el pit i cor endins.

Assegut al pujol de la vellesa,
ara, des dels «miratges del record»,
encara mires el que era el teu nord,
amb un esguard reblit de maduresa.
Poeta i cercador de la bellesa,
de Sant Joan a Lluc, enfervorit,
aprengueres el codi mai no escrit
de caminar pel món sense una queixa,
i ens ofrenes avui la teva deixa
de poesia, «lletra i esperit».

Rafel Bordoy i Pomar
Santa Margalida, gener de 1996

Els poemaris de Miquel Gayà i Sitjar, inici de la meva minsa biblioteca

*Els aucells dels meus gaudis en florida
hi volen per l'arbrada de l'ensomni.*

M. G.

Jo era un nin de la pagesia, de família de viure dins les seves heretats que treballaven el padrí, els pares i els oncles. Un nin en contacte amb la terra i deixeble de la lliçó de la terra culturada amb la llengua amarada de llet materna. No m'eren aliens els noms dels arbres, els noms dels ocells, el nom de les herbes, els noms dels vents...

I el nin anava a escola amb altres nins del poble i gaudia de viure del matí fins a la nit, fins que un jorn eixalaren la lliure volada engabiant-me a Ciutat, al vell casal del capità Antoni esdevingut fosc i sever pensionat, on em feren estudiant i m'obriren els ulls entelats d'innocència rural entre devocions i rondalles.

Es féu la claror en mi en passar del trist pensionat a una casa de senyors al barri d'esglésies i convents de clausura i sonsònia de campanes a totes hores diürnes i nocturnes i canòniques. La casa dels senyors era Can Font, del carrer de Monti-sion, 50, amics de tota la vida amb ca nostra i tal volta emparentats de lluny pel casori de l'advocat Josep M. Font i Marimon amb dona Caterina Bonet i Rigo. D'enrera servava un distant record d'infant de la casa, amb els meus pares; hi havia passat uns dies quan les festes de la victòria franquista de l'any 1939.

Eren temps de postguerra amb les seves mancances i privacions. A casa ens donaven una mà. A Can Font, mica a mica i sens intenció il·lustraren la meva vida d'adolescent. El nin pagès vivia entre el senyoriu ancestral. Els murs blancs de calç de ca nostra ara eren murs empaperats, amb el testimoni del temps, amb quadres antics com el de Magdalena de pitrera ufanosa i generosa i les teles de Salvador Torres, de pintura històrica i religiosa, com la del rei en Jaume i de la Sagrada Família...

Al menjador, un rellotge antic em marcava

les hores d'estudi i la munió de parenostres de les senyores per segles d'avantpassats i sants de la glòria familiar. Una reproducció del darrer sopar de Leonardo da Vinci i un finestral obert a un jardí íntim i ombrívol que tenia totes les traces del jardí amb *Faune mutilat* de *La relíquia* de Joan Alcover.

A Can Font m'arribaren les cartes del primer amor; al menjador enlluminat de celstia mediterrània vaig sentir parlar de les trobades poètiques de Can Massot, on assistien Maria del Pilar Font i Josep M. Font i Bonet. I al menjador es feren familiars els poetes Guillem Colom, Joan Pons, Miquel Forteza, Miquel Ferrà, Maria Antònia Salvà, Miquel Melendres i el jesuïta Miquel Batllori... entre els vells. Els joves Miquel Dolç, Miquel Gayà, Llorenç Moyà, Jaume Vidal Alcover, Josep M. Llompart... El nom de mossèn Bartomeu Guasp m'era familiar per haver estat rector de l'Alqueria Blanca. Després de les vetlades poètiques sentia parlar de llorer, de violetes, de la lluna i de la fruita, interrogant de dona Mercè Massot, de la llumenera i de la tauleta, dels versos de mossèn Miquel Costa i Llobera i de Joan Alcover i de Pere Orlandis. La meva vida d'adolescent s'acostumava a la poesia catalana, a Ramon Llull, primer de tots, als salonets de Can Massot i de Can Colom. Mentalment reconstruïa aquells cenacles poètics, on no acudia per manca d'edat i perquè no compartien la meva il·lusió d'assaborir directament la poesia per boca dels propis poetes.

Un dia, devia ser dijous amb tarda lliure de col·legi, a la taula rodona del menjador de Can Font tenguérem com a convidat el poeta Miquel Gayà, qui acudí vestit de soldat d'enginyers amb ulleres de muntura obscura, esguard viu, parlar lent i sucós. Aquell dia em fou grat conèixer un poeta. Després de dinar hi hagué

lectura de poemes amb veu i cor de Miquel Gayà. Jo escoltava amb tots els sentits i m'adonava de l'existència d'un món íntim, d'una altra vivència expressada amb la pròpia llengua, tan diferent de la continguda en el volum *Las mil mejores poesías de la lengua castellana*, amb tants de silencis obligats i com a llibre de capçalera per als estudiants de batxillerat, amb alguns poemes apassionats d'Espronceda. Un dels poemes que em quedà de la lectura de Miquel Gayà fou *Març*, que avui adjunt, com un dia llunyà de vacances, entre cançons d'era i tomar ametles, vaig copiar a una plegueta ratllada, com a primera selecció de poesies que m'acompanyarien amb la vida.

Celatges lleus de perla i violeta.
Entre molsa, les fonts i els albellons.
Amb l'oratge ens arriba l'oreneta
que farà niu als porxos i als balcons.

En la tristor dels sementers en calma,
a l'hora de la posta i del repòs,
com una flaire que els sentits embauma,
d'un íntim gaudi el clor se m'ha desclòs.

¿D'on em pervé aquesta alegror profunda
que com un lliri el cor em fa esclatar
i l'esperit d'un sant transport inunda
en l'adéu del crepuscle que se'n va?...

Eren els anys quaranta i Miquel Gayà publicà, en edició de fil tan preuada pels bibliòfils, els llibres de *L'atzur il·luminat* (1944), *Breviari d'amor* i *Vuit poemes d'André Rivoire* (1946), que serien quasi el llevat de la meva futura i minsa biblioteca. Llibres —llibres d'amor terral, d'amor humà, d'amor diví, tant de l'Escola mallorquina de poesia— editats amb dos colors, triats per l'altre amic pintor Busser, amb molts d'espais buits, elegants, de gran prestància, encara ben conservats, sols amb les taques que els anys posen als papers. *Breviari d'amor* portava un poema-pròleg de Llorenç Moyà —*Breviari d'amor és el teu llibre...*— i una dedicatòria d'abraçada amorosida constant, *Tibi Amàlia laudes*, que evocàvem, a voltes, quan ens creuàvem pel carrer i que Miquel Gayà em repetí angoixat en el condol plorós i serè per la mort d'Amàlia Bonnín, la seva esposa, *Amada: tu ets l'idil·li dels meus ulls!*.

En tan bona hora, des de la llunyedana tarda de dijous es féu un raconet, dins el jo interior, per a la poesia de Miquel Gayà.

Miquel Pons
Cala Figuera (Santanyí)
1 de febrer de 1996

COVENTET AMB MEL I SUCRE

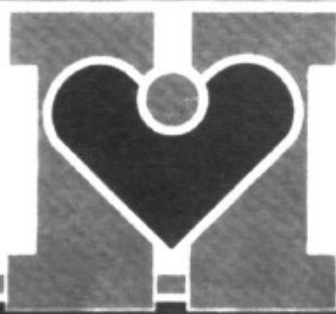
Jesús sant Antoni Abat
vós que teniu molta manya,
sant diligent i acertat,
pregau a Déu per Espanya
ses Illes i el seu reinat
i ennoblíu la gent tacanya.

Sou amic dels animals
patró de la pagesia
alliberau-nos dels mals
per poder tenir alegria
de tots es caps malcabals
retallau la dolentia.

Que aquest món que és tan mesquí,
tot fals, ple de dolentia,
per molts de duros tenir,
sols reina la hipocresia.
Sant Antoniet diví
dau-mos la maina com sia.

Molts d'anys.

Bàrbara Matas Sastre

HIPER MALLORCA

Hiper & Centro

SUPERMERCADO XTRA'S

GALLETA TOSTADICA 900 GR. CUSTARA

Tosta Rica

Cuelaro

215

PRODIGIOS LOS AUTENTICOS DON

ASTURIANA ASTURIANA ASTURIANA

Entera

89

LECHE COND. 1 L. ASTURIANA

18,1700 KG

Cola Cao

1200g

COCA CAO 1200 GR

655

299

LUX LUX

VINO DON GARCIA 800 ML

Don Garcia

112

Don Garcia Don Garcia

ESCORBA SUPER DE LA IBERICA

145

GAL LUX SATIN 750 ML SENSITIVE 900 ML

JAMON IBERICO CON PATA TIO ANTONIO

790

pts/kg

369

norit norit

NORIT VERDE 420 ML 1000 ML

PUNTUALITZACIONS A LA CRÒNICA DE M. BARCELÓ, PUBLICADA EL PASSAT 20 DE DESEMBRE AL *DIARIO DE MALLORCA*

Qui llegeix a la lleugera aquesta crònica ben segur que en traurà la conclusió, equivocada, de que l'obra realitzada en Es Rafal es feta per D. Francisco Gilet, que aquesta obra consisteix en «*un chalet de unos 160 metros cuadrados*» i que «*el grup conservador de Sant Joan le ha aplicado la sanción mínima (un 5% sobre el valor de la obra ilegal) y ha calificado como leve la infracción urbanística cometida por Gilet*».

Així comença el cronista la seva tendenciosa exposició. Malgrat això, els fets, fàcilment comprovables, no són aquests sinó uns altres, que resumeix a continuació.

El 12 de setembre de 1994 es concedeix llicència a la Sra. Maria Amparo Sancenon Royo per a la rehabilitació de la casa de camp o de pagès d'Es Rafal (no «*caseta de aperos*» que assenyala la crònica). No obstant, aquesta obra no es va realitzar per esbaldrec o demolició de l'antic edifici.

Aleshores, en aquell indret, es varen començar a aixecar unes parets, amb aparença de voler construir una vivenda. Aquestes obres, sense llicència, foren paralitzades, voluntàriament, per la Sra. Sancenon abans d'arribar a la fase de forjat. Es sol·licita la corresponent llicència municipal per a construir una vivenda unifamiliar aïllada; la Comissió Insular d'Urbanisme del Consell Insular de Mallorca, que coneixia aquests fets, informe favorablement la petició i, lògicament, el Batle concedeix la llicència.

Hi ha, doncs, no un xalet acabat sense llicència, sinó solament un començament il·legal de

vivenda, que va paraitzar la Sra. Sancenon sense ordre expressa del Consell Insular (encara que la crònica digui el contrari) i que ara pot continuar i acabar.

Simultàniament a la concessió d'aquesta llicència a la Sra. Maria de los Desamparados Sancenon Royo per a vivenda en Es Rafal, es va obrir expedient sancionador per aquell començament de vivenda sense llicència. Segons la crònica que comentam, aquest expedient ja està resolt definitivament —«*quedó cerrado el pasado 30 de noviembre*», diu M. Barceló—, amb «*multa de 18.500 pesetas*», es llegeix al principi de la crònica, i pel «*Pleno municipal, con los votos de la mayoría del PP*», indica al final del mateix escrit.

La realitat és que aquest expedient no ha fet més de començar, estant pendent de possibles al·legacions de les parts implicades: Sra. Sancenon i constructor.

D'acord amb la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, només són responsables de les infraccions urbanístiques el propietari, el promotor, el constructor i els tècnics directors de les obres. Resulta que D. Francisco Gilet no pareix que es trobi en cap d'aquestes circumstàncies.

A l'últim, el fet de començar obres sense llicència, però legalitzables a petició de l'interessat, és una infracció que aquesta Llei qualifica com a lleu i la sanció no pot ésser altre que multa del 5% del valor pericial de la part d'obra il·legalment realitzada, sense possibilitat de variar aquest percentatge. La competència correspon al Batle i no a cap grup polític ni tampoc al Ple de l'Ajuntament.

Per acabar, es fan aquestes puntualitzacions sense ànim de polèmica i per a la deguda informació del lector.

Sant Joan, 9 de gener de 1995

El Batle
Gabriel Mora Mas

RESTAURANT

SA TORRE DE S'AIGO

Carrer de l'Amistat
Tel.: 52 63 00
Sant Joan

JARDINERIA

EL LLENGUATGE DE LES FLORS (4)

El significat atribuït al **ginebró** és «vendré per ajudar-te, seré el teu asil», en referència, segurament, al fet que algunes de les seves espècies són digestives i diürètiques.

L'**eritrina**, en el llenguatge de l'amor relacionat amb el món de les flors, significa sol·licitud i desig de ser servit.

L'**espatifili** significa «jo et defensaré». Això ve segurament del fet que aquesta planta protegeix les seves flors amb una fulla.

El **cirerer de pastor** vol dir «no et fiïs de les aparences». Aquest significat s'explica per l'aspecte roï que té aquesta planta a la primavera i l'estiu, que contrasta amb l'espectacular aparició de fruits vermells a la tardor.

El llenguatge de les flors considera l'**espírea** com el símbol de la inutilitat.

L'encès missatge de la **palometa** o **esperó de cavaller**, dins la simbologia de les flors, és «voldria que veiessis el més fondo del meu cor».

«Et parlaré de la meva estimació» és el significat de la **fàtsia**.

La veneració és el significat atribuït al **ficus**. Segurament està relacionat amb el fet que a l'Índia i a l'Àsia sempre n'hi ha un als temples.

El símbol atribuït a les perfumadíssimes flors de la **freesia** és la nostàlgia. Un significat ben justificat: el penetrant i dolç perfum d'aquestes flors fa sentir nostàlgia de la primavera.

«Jo aliment la teva ànima» és el missatge expressat per una branca d'**estanca-sang** o

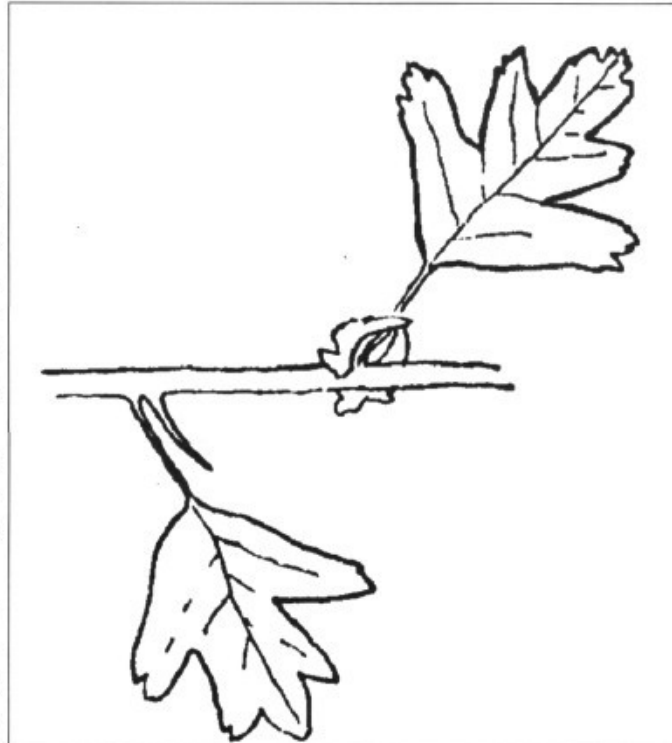
freixe. Emprada per fer els acabats de rams de flors, de la seva escorça surt una substància que un pic seca s'empra com a substància curativa.

La **fritil·lària** té un significat simbòlic extremadament compromès: «tu domines el meu cor». Enviar-ne un ram és una declaració explícita d'amor. Desgraciadament, l'olor poc agradable de les flors de la fritil·lària n'ha limitat la difusió.

L'amabilitat i el bon gust són els sentits simbòlics atribuïts a la **fúcsia**, probablement per la seva bellesa i harmonia. El segle passat l'empraven els enamorats per transmetre a la persona aquest missatge: «escolta les paraules del meu cor». Les seves flors, en forma de campaneta penjant, pareixen emetre paraules en veu baixa i contar secrets d'històries d'amor.

El significat simbòlic de la **gallàrdia** ens suggereix una imatge festiva: «estarem sempre junts amb alegria».

«Em fascina la teva fàcil bellesa» és el significat atribuït a la **gardènia**, per raó del seu intens perfum, la gràcia de les flors i la fragilitat dels pètals, que tornen negres al mínim contacte.

El cirerer de pastor és molt comú a les illes Balears. Una de les seves característiques més espectaculars és el color vermell del seu fruit.

Francesc Nicolau Català

GARBES DEL P. GINARD (3)

Transcripció i notes de Josep Estelrich i Costa

El Quart Diumenge, diu el P. Rafel Ginard, fou per temps una d'aquestes festes típiques, amb gust i fesomia pròpies. En els seus manuscrits inèdits hi ha aquest aplec de notícies que descriuen minuciosament l'entorn de la gran festa santjoanera, notícies desconegudes en bona part pels santjoaners d'avui, salvades de l'oblit definitiu per la diligència i la sagacitat del nostre gran folklorista. Qualcun dels seus informadors, que esmenta el pare Cosme Mas, mínim exclaustrat que morí l'any 1869, potser fos escolanet de la parròquia devers la mitat del segle XIX.

En aquestes pinzellades del P.Ginard hi tenim una estampa viva i bellugadissa de la vila de sant Joan, durant la setmana que precedia i desembocava en el Quart Diumenge de Quaresma. Una estampa pintada amb mà de mestre, que manté frescs el colorit i el saborino d'una festa ancestral que mai hauriem de deixar decaure i esvair-se.

EL QUART DIUMENGE¹

Per ventura, la festa del Quart Diumenge, o del pa i del peix, era la festa més típica que se celebrava a Sant Joan. Ara les festes han perduda color. Poc a poc se n'és eliminada la part pintoresca, i les festes populars, a quasi tots els pobles, són per l'estil. Així com desapareixen les diferències en els vestits, en els menjars, en els divertiments, i fins allà on sigui possible vindrà una espècie d'igualdat social, així també s'assemblen de cada dia més les costums. I, per això, en el dia, a penes si ja hi ha festes típiques, amb gust i fesomia pròpia.

El Quart diumenge fou per temps una d'aquestes festes, i, una mica per bulla i un molt per devoció a la Mare de Déu, pujaven cap aquí dalt en grans estols, de Manacor, de Sineu, de Montuïri, de Petra, Vilafranca i Porreres, i no diguem de Sant Joan. Visitaven el cambril de la Mare de Déu, que allà hi rep amb confiança. I allò era com un replà, una fumada, com que fer un alè, dins la penitència de la quaresma. Respectaven la quaresma els diumenges i tot. En la quaresma no menjaven carn i qualcú tenia escrúpol de menjar una ensaïmada. Anaven fermats curt.

Abans de la festa, el donat feia la capta amb una capelleta o caixó, amb una Mare de Déu dedins; el caixó no era fet per ella, i era tan just

el caixó que la Mare de Déu pegava amb el cap a dalt. El donat també feia net. Convidava per fer les coquetes: *coquetes*, les petites, amb sos cinc pans i dos peixos, i *casques*, les grosses, com una claraboia. Feien les coquetes el divendres i les coïen allà mateix, a Consolació, al forn de la Mare de Déu. Hi anaven quatre fadrines velles, a qui donaven una casca per paga. Les feien de farina de xeixa, sense llevat. Amb el llevat, la pasta s'aferra al motlo i la figura no queda bé. Les diuen de pasta alisa. Les beneïen abans de l'Ofici. Se repartien a l'oferta, i llavors el capvespre, externs i santjoaners en compraven. Les se menjaven o les guardaven.

Per la festa d'estiu i pel Quart Diumenge, les madones emblanquinaven i adesaven la casa des del porxo fins al moro de la cuina. Fregaven els vidres, si n'hi havia, componien el rebost, rentaven els llenyams i les portes, i posaven als llits llençols nets de bugada, llençols fets en casa, de lli o de cànjom, filats vora el foc, gruixats, resistents, forts, perquè *tenien visites* i volien quedar bé. Pel Quart diumenge molts esperaven família o qualque conegut. I per obsequiar els externs, així com emblanquinaven i esteranyinaven, així també pensaven amb l'olla. Al Quart Diumenge no hi faltava arròs, que constituïa, temps enrera, una vertadera llepolia.

Els peixaters no s'oblidaven que el Quart Diumenge era la festa del pa i del peix. I venien

de Ciutat o del Port d'Alcúdia, però sobretot del Port de Manacor. Venien en carretons, i figurau-vos si el peix estava malmenat. Duien el peix dins covos baixos, amb rama de mata per donar la impressió de fresc. Arribaven infal·liblement l'horabaixa, per donar entenent que el peix era agafat el matí i que encara era viu i botava.

- Es corn! - deia la gent. I efectivament, els nostres pacífics carrers resplendien de cornades.

- Hi ha peix a sa plaça!

Però, fins que s'entregava la fosca, ja podien cornar. Els santjoaners estaven avergonyits de comprar peix i, fora els quatre més decidits, preferien anar-hi d'amagat. El cas era que, en arribar el peixater, sempre hi havia qualcú de sentinel·la. I a tot posava dita:

- Mira aquesta, si és golafre! Més valdria que pagàs allà on deu, i el revenedor no l'hauria de dur a l'esquena.

O també, si qualcuna per estalviar n'havia comprat poc:

- No vos esclatareu amb mitja terça de peix.

O si n'havia comprat molt:

- Sí que has carregat! En tendreu per sa vuitada!

Els peixaters posaven els seus covos, baixets de voreres i enramats de verd, a la plaça, al cantó de Cas Sabater, de Can Parric o de Can Tronca, i il·luminaven l'escena amb llum d'oli o de petroli.

- Que és bon peix?

- An es visurador li ha agradat.

El visurador no l'havia vist, ni se n'entenia, però el peixater li regalava una pesada del peix millor del covo.

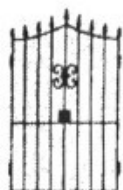
Consolació vist des del portal principal de l'església.

Duien quatre bisos, lo més baix que hi ha, gerret, clavell, ratjada, gatons i mussola, poques vegades molls. La gent feia gerret enfarinolat. No en veien de tot l'any. El fregien, el gerret, amb saïm vermell. Però en la quaresma no podien².

El dissabte, els al·lots ja sortien prest el capvespre. Esperaven els torroners en els Molins i llavors, devers son Sanctos, ja començaven a empènyer els carros i per les voltes ja empenyien fort. Els torroners llavors els donaven unes grapades de cacauets, per paga. Era la llepolia dels cacauets lo que hi feia anar els al·lots. Posaven els carros dins la clasta, devora l'església, les bísties dins la cantina o dins la boal de front de l'esplanada. N'hi havia que venien el matí, de torroners, i ja no pujaven a Consolació. Els que pujaven allà dalt, dormien dins les cel·les o dins el carro. Duien menjar a barxeta (una espècie de senalleta de palma amb tapadora).

Lo ordinari eren torró i cacauets, (i més

FERRERIA

Pedro Mestre

PORTES BASCULANTS :- BARRERES
BALCONS :- FERRO RUSTIC
FERRERIA AGRICOLA :- AUTOMATISMES

C/. Jaume Mas Noquera, 23

Tels. 52 65 11 - 52 60 63 07240 SANT JOAN

Ferreteria de Sineu

C/ des Bous, 15
Tel.: 52 65 33
07240 Sineu

Ferreteria de Sant Joan

C/ de Palma, 17
Tel.: 52 65 33
07240 Sant Joan

**Lloguer de maquinària,
còpies de claus al moment,
venta d'eines, bricolatge,
pintures, reg, maquinària...**

Consolació vist des de baix de la costa d'en Pavana, a la carretera de Montuïri.

tard, també vellanes: —*Que no mos heu de pagar les vellanes?*) i puros de sucre embenats de paper. Hi havia perns de rifa, o rodes de la fortuna, amb moltes rodes de paper (per això diuen *ballar com un pern de rifa*).

— Sempre guanyen, mai perden, -deien.

Posaven la roda plena de mesuretets, ben untada, desnivellada, i en pendent perquè no s'aturàs allà on hi havia la mesura grossa, mentidera, amb doble fondo, amb barra de torró i ensaïmada. Carregaven allà on estaven segurs que la roda no s'aturaria. La part de la busca penjava més, i posaven la busca fluixa.

El forn sempre hi pujava una barca d'ensaïmades, i posava la taula ran del cementeri. Veïnat de les ensaïmades hi havia el casiner o taverner amb suc: resolis, anissat, aiguardent, amb copes gruixades, molt de vidre i poc suc. La major part, pel Quart Diumenge pegaven una panxada d'ensaïmades. Si no les acabaven de vendre a Consolació, el vespre o l'endemà feien crida a tres o dues dècimes, segons l'existència que quedava; eren pels nins. No tenien escrúpols de menjar ensaïmades en quaresma, encara que tenguessin saïm; els capellans en menjaven. Amb ses ensaïmades hi havia coixinets, i més tard vengueren els crespells.

Ja hi ha la dita *pel Quart Diumenge sol ploure*. Va bé que per la corema el sembrat tenga la fulla acopada, que patisca un poc.

- *Si plou, la Mare de Déu perdrà molt*, solien dir, però era perquè no podrien lluir-se amb les robes noves. Solien estrenar vestits i sabates; es posaven racades, cordoncillos, braceroles, cadenetes amb creueta, i s'ensellaven amb tot el guarniment. A lo millor començaven a dur-ne aquest dia.

Dia de conquestes, tan per ells com per elles. Dia de pescar. N'hi havia que feien curt i altres que l'avenien.

Feien el *present* a l'al-lota: una barra de torró, cacauets, vellanes, taronges (qualque any tiraven taronges per l'escala als al-lots), no hi faltaven pastanagues. Allà dalt hi solien dur a vendre pastanagues, un carro ple. No hi havia horts i sols no coneixien les pastanagues, dins Sant Joan. No abundava. Res abundava.

— Que no anam a la festa de sa pastanaga?, deien fent un poc de burla els sineuers.

La jove feia repugnes,
no la mos volia dar,
perquè no's va escapar,
per ses taronges pelar,
es Quart Diumenge ses ungles.

Es Quart Diumenge s'acosta
no sé com ho he de fer
perquè no tenc cap dobler
per fer es present a s'al-lota.

Feien el present dins un mocador d'endiana o d'escambrai batista, que eren mocadors de dur pel cap, fermat pels quatre cantons. Qualque vegada l'al-lota se menjà el present sense esperar-lo a ell, que li havia fet, i allò era motiu d'esqueix.

Molts d'al-lots posaven lo que havien comprat dins un mocador de butxaca. Per recollir capitalet, els al-lots anaven a plegar mans a padrins i oncles el diumenge dematí, i rebien una peça de quatre o de dos. Tota la quaresma, per recollir fondos, els al-lots porquerets i guardians cercaven espàrecs, que

fermaven amb una fulla de porrassa, travada amb unes pues d'esparguera, amb les mans plenes de picades, i llavors anaven per les cases:

— Voleu comprar una manada d'espàrecs? - mercadejaven.

— Què en vols?

— Sis dècimes (o un velló, si era grossa).

— No, quatre (o sis dècimes).

I en treien lo que porien.

Treien blat d'amagat per dur-lo a vendre. Robaven un serró de cànjom per fer una passetja i la venien a un altre al-lot. Paraven lloses per vendre aucells: qualque tord, gorrions, busquerets.

Els capellans, després de l'ofici, se feien aplegar les mans i donaven unes dècimes als escolanets, sota l'escalonada del cor.³ El Senyor Llorenç⁴ els donava quatre dècimes, el Senyor Mateu,⁵ amb la lloba color d'oli, sis dècimes —*ala, a besar mans*—, el Senyor Miquelet,⁶ un velló o dos reals, el Senyor Joan Bauça,⁷ una pesseta, si li feien els canelobres nets de Sant Josep, el Senyor Guillem Mates,⁸ una peça de quatre, el P. Cosme⁹, una dècima, de tot l'any de davallar palla als bous, al carrer del Zorro, posta de sol, pel corral d'En Pansa. El Senyor Toni Monjo¹⁰, donava un canet per comprar un caramel-lo. I amb aquell capitalet els escolans ja tenien per fer el Quart Diumenge.

Anava l'Ajuntament a l'Ofici. Encenien el salomó que lluentejava. El refresc després de

Aquests darrers anys els Quintos solen vendre panades de peix el dia del Quart Diumenge.

l'Ofici era per tothom: uns confits de mora, color blancs i de rosa, que tenien dedins un granet d'anís, dolcetes bescuïtes, amb llavors d'anís, i també passetjaven la botella, coll estret, d'aiguardent. La gent de respecte bevia amb copeta, amb el coper de la rectoria. Els qui havien donada una barcella de blat per la Mare de Déu en fer la capta de Consolació, llavors el Quart Diumenge dinaven de bacallà allà dalt: arròs de bacallà i un aguiat de bacallà, a on només anaven les persones visibles del poble: amos, quatre regidors, batle i gent grossa.

Era una festa sense ball ni música, primer. Llavors vingué la música.

La Mare de Déu jubilava rodada de poble. Rebia els seus fills dins el cambril. Rebia com una madona. Colrada ella.

NOTES

¹ GINARD BAUÇA, R. Manuscrits inèdits. APSJ, 29.3.2, fs. 25-27, 31-39; 29.3.3, f. 3; 29.3.4, fs. 27, 37-39, 46.

² El saïm era exclòs durant tota la quaresma, pel precepte del dejuni.

³ L'escala exterior que arranca devora del portal lateral de l'oratori conduïa al cor, que era una galeria o tribuna elevada en el fons de l'església, en el primer tram, entrant ara pel portal principal. En la restauració del santuari els anys 1959-1966, enderrocaren el cor, però encertadament servaren l'escala que encara el recorda.

⁴ Rnd. Llorenç Ginard Barceló (1831-1907).

⁵ Rnd. Mateu Bauça Munar, calderer (1832-1914).

⁶ Rnd. Miquel Mates Pocoví, organista de la parròquia (1864-1952).

⁷ Rnd. Joan Bauça Gayà, de Cas Notari (1866-1933).

⁸ Rnd. Guillem Munar Mates (1818-1905).

⁹ P. Cosme Mas Jordà (1790c.-1869), mínim del convent de Sineu, exclaustat.

¹⁰ Rnd. Antoni Barceló Mas, monjo (1856-1928).

EL SANT JOAN PARTIT A PARTIT

CAMPANET 1 - SANT JOAN 2

El millor: els tres punts aconseguits
El pitjor: l'àrbitre

Targes: Benet Campins Grogua
Quico Grogua
Rafel Fullana Grogua
Guillem Mas, *Pagès* Vermella

Gols: Guillem Mas, *Pagès* i Llorenç *Neo*

SANT JOAN 4 - LLUCMAJOR 2

El millor: la remuntada
El pitjor: l'expulsió d'en Ribes

Targes: Ribes V

Gols: Arnau Matas (2), Llorenç *Neo* i Tomeu Nicolau

SANTA MARIA 6 - SANT JOAN 1

El millor: el Santa Maria
El pitjor: la defensa del Sant Joan

Targes: Miquel Pascual G
Miquel Gayà G
Rafel Miralles G

Gols: Arnau Matas

SANT JOAN 1 - PORRERES 0

El millor: el Sant Joan
El pitjor: l'àrbitre

Targes: Enric Munar G
Miquel Gayà G
Guillem Mas, *Pagès* G
Delegat del Sant Joan G

Gols: Tomeu Nigorra

AEIANY 1 - SANT JOAN 3

El millor: els gols
El pitjor: l'àrbitre

Targes: Rafel Fullana G
Miquel Nicolau G
Guillem Mas, *Pagès* G
Enric Munar G

Gols: Tomeu Nigorra, Miquel Ribes i Guillem Mas, *Pagès*

BETA 3 - SANT JOAN 0

El millor: els avions
El pitjor: tot

Targes: Rafel Fullana G
Ernest Mas G
Miquel Ribes G+G=V

SANT JOAN 3 - PATRONAT 1

El millor: Tolo Nigorra i tots els jugadors
El pitjor: l'expulsió de R. Miralles i l'àrbitre

Targes: Rafel Fullana G
Benet Campins G
Rafel Miralles G+G=V
Tomeu Nicolau G
Ernest Mas G

Gols: Arnau Matas (2) i Rafel Fullana

SANT JOAN 2 - COLLERENSE 3

El millor: la jugada del primer gol del St. Joan
El pitjor: l'errada del nostre porter al primer gol

Targes: Enric Munar G
Benet Campins G
Miquel Gayà G
Rafel Fullana G
Llorenç *Neo* G
Miquel Ribes G

Gols: Quico i Llorenç *Neo*

El Sant Joan continua la seva millorança en la classificació després del canvi d'entrenador i del començament de la segona volta. A hores d'ara el Sant Joan està situat el novè a la classificació de segona regional

Toni Oliver

mel i sucre, dolcet, dolcet

HE LLEGIT A la revista *Damunt Damunt* la carta que el nostre batle va fer pública sobre l'*affaire* «xalet-Gilet». La primera cosa que m'ha cridat l'atenció són els alts coneixements jurídics de què fa gala el senyor batle que, confrontats amb altres declaracions sobre temes d'urbanisme (recordau allò de «y dónde pondremos los cerdos?»), em fan pensar en una «doble personalitat» o en dues persones distintes.

El que sí que tenc clar, i m'agradaria que el batle ho entengués, és que vol fer combregar el poble amb rodes de molí, perquè els arguments que exposa a la carta són clarament intents burds d'emascarar la realitat. Intenta fer-nos veure bona fe en l'actuació del Sr. Gilet i la seva senyora, diu que aturaren les obres voluntàriament i que desconeixien la il·legalitat que cometien, quan, perquè se'n temessin de tot això, va fer falta un extens article a un diari illenc i un seguit de comentaris i corregudes per tot el poble i tot Mallorca.

Una altra feta que trob curiosa és que, a resultes de l'expedient sancionador obert a la dona d'en Gilet, on es proposa una multa de 18.500 pessetes, el nostre batle afegeix que encara pot esser rebaixada, si les al·legacions de la infractora convencen l'Ajuntament. No volíeu brou? Idò, tassa i mitja. I segons la redacció de la carta, dona la impressió que el batle estaria disposat a fer-ho, i pregonar als quatre vents la legalitat i la conveniència de l'obra.

També ens vol convèncer, el batle, que el Sr. Gilet no és un infractor urbanístic, ja que no és ni propietari, ni promotor legal de l'obra, ni el constructor, ni el tècnic director. No està de més recordar que el Sr. Gilet, en aquell temps era diputat al Parlament espanyol, i tampoc no està de més recordar que és el Sr. marit de la Sra. propietària del terreny i promotora de l'obra i que, en política, la Sra. esposa del polític també ha de ser honrada (a més de parèixer-ho).

En aquesta carta s'enumera el *tufillo* que desprenen tots els afers del PP de Balears, que ens vol fer creure i veure que els únics lladres i il·legals són els *roldans*, els *filesas*, els *rubios* i altres herbes, i en canvi els casos Calvià, Túnel

de Sóller, Brokerval o Xalet-Gilet són minúcies sense gens d'importància.

I, a més, qualque mica de culpa devia tenir el Sr. Gilet quan el seu partit, el PP, no l'ha posat dins llista.

COM PER FER la competència al batle en declaracions pintoresques, els representants del PSM també n'han volgut fer de les seves, i proposaren incentivar la natalitat a Sant Joan regalant un cotxet o fent una festa. Tot i que és una bona idea, crec que això és un objectiu a llarg termini, i no un tema per dur als «precis i preguntes» com una cosa urgent, i més amb els representants que el PSM té a l'Ajuntament: els tres primers de la llista són fadrins i (de moment) sense compromís. De tota manera, la idea és positiva. A altres pobles menuts es fan petites campanyes en aquest sentit, i petites actuacions per fer un reconeixement social als matrimonis joves que queden al poble. Però segur que això no ho fan a través d'un prec al Ple.

Crec que darrere aquesta proposta tan inesperada, tal volta s'hi amaga un problema més greu, que plana damunt la formació nacionalista: la manca d'idees, de personal, de capacitat de mobilitzar els simpatitzants, una baixa forma absoluta.

Si el principal grup de l'oposició a l'Ajuntament de Sant Joan no aconsegueix reviscolar i tornar fer una oposició forta i seriosa, el millor que pot fer és pensar a deixar pas a la saba nova, i retirar dignament el personal que fins ara hi ha fet feina.

De totes maneres, també he de manifestar el meu escepticisme sobre la saba nova, ja que actualment el personal jove s'apunta en bloc al PP. L'única inquietud que tenen és ser del partit dels guanyadors, les altres no compten. Supòs que vendran temps millors, o potser no.

Joan Bauçà

EXCURSIÓ

El grup davant les cases dels Tossals Verds.

ANÀREM A...

La Comuna de Bunyola. La Comuna és una gran extensió que comença prop del poble i assoleix la màxima altura al Penyal d'Honor (830 metres). És ben coneguda pels cercadors d'esclata-sangs. Està quasi tota coberta de vegetació (majoritàriament alzinar) i travetjada de camins i caminois. Des del cim del Penyal es domina la serra d'Alfàbia, una part de la vall d'Orient i les planes que envolten Palma.

El refugi dels Tossals Verds. Aquest refugi, inaugurat recentment, ofereix allotjament còmode i menjar de qualitat. Hi arribarem un dissabte posta de sol. El vespre férem un sopar comunitari. L'endemà ens dividírem en tres grups. Uns anaren al cim dels Tossals, passant per la font del Prat; altres, també passant per la font, anaren a veure com estava l'embassament del Gorg Blau; els més menuts i alguns grans feren una mica d'excursió pels voltants del refugi. L'excursió va acabar una mica precipitadament per culpa de la pluja impertinent.

El penyal d'Honor des de l'estació de Bunyola.

ANIREM A...

La Mola de Planície. Aquesta muntanya de mitja altura està situada devora el Galatzó, molt a prop de Banyalbufar. Agafa el nom de la possessió de Planície. Per les seves característiques (és plana i no massa alta) està ben coberta de vegetació. Tendrem ocasió de veure un dels darrers teixos que queden a Mallorca (havien estat comuns en èpoques més fredes, però actualment poden considerar-se relíquies).

Joan Sastre i Joan Moratinos

METEOROLOGIA

«Gener amarat, mig any assegurat» o «Flor d'ametler, no umpl el paner»

Dia	Temperatura		Precipitació	Cel	Vent dominant	Fenòmens observats	Mes: gener	Any: 1996
	Max	Min						
1	17	12		2/4 tapat	ponent	vent moderat	Estació: Revista Mel i Sucre de Sant Joan de Mallorca	
2	16	10		clar	mestral	vent fluix		
3	16	5		clar	mestral		Fonts: Guillem Company, Miquel Alzamora i Miquel Company	
4	15	2	0,2	2/4 tapat	mestral			
5	16	8	1,0	3/4 tapat	llebeig			
6	16	7	1,0	1/4 tapat	ponent			
7	17	11		1/4 tapat	ponent	vent fluix		
8	16	5		clar	mestral			
9	19	6		1/4 tapat	mestral	boira matí		
10	17	9		clar	llebeig			
11	15	7	39,9	1/4 tapat	ponent		2,2	Precipitació parcial
12	14	9	4,6	tapat	migjorn			
13	13	8	5,5	tapat	tramuntana			
14	16	7		2/4 tapat	gregal			
15	15	8		2/4 tapat	llevant			
16	16	8		1/4 tapat	llevant			
17	13	8		tapat	llevant	vent fluix		
18	12	10		tapat	llevant			
19	13	5		3/4 tapat	llevant			
20	14	4	2,2	3/4 tapat	llevant	boira matí	52,2	Precipitació parcial
21	15	4		1/4 tapat	variable			
22	17	9	3,8	2/4 tapat	migjorn			
23	16	10	6,5	tapat	llebeig			
24	15	8	3,8	2/4 tapat	llebeig			
25	14	4		1/4 tapat	llebeig			
26	14	4		clar	llebeig			
27	15	4	0,3	1/4 tapat	migjorn			
28	17	8	15,0	1/4 tapat	migjorn			
29	15	8	2,9	3/4 tapat	llebeig			
30	16	6		2/4 tapat	llebeig			
31	14	9	14,1	tapat	xaloc	vent moderat	46,4	Precipitació total
	15,2	7,1					100,8	

La sabiduria popular, referida a la ciència meteorològica, ens ofereix una doble lectura del que interpreta la gent respecte del temps, ja sigui en la percepció del temps respecte de l'agricultura, ja sigui en la senzilla percepció que se'n té de la meteorologia en general. De fet, aquesta era la interpretació que en feien, sobretot, pastors i pagesos de terra endins i mariners a la mar, del temps en general.

Per altra part, el mes de gener s'ha caracteritzat per la seqüència de dies tapats i grisos, deguts a la presència de vents procedents de l'oest amb dies grisos i plujosos, que, en resum, han deixat més de 100 litres al llarg del mes. També és evident que la bonança meteorològica s'ha manifestat amb temperatures que han estat superiors a la mitjana; així la mitjana del mes ha estat d'11 graus, superior als 9 que estadísticament se solen registrar al nostre poble i a la nostra contrada. De fet, els valors mínims

s'han d'atribuir més a l'efecte de poca insolació, que no pas a l'advenció d'aire fred del nord o de grec de l'interior d'Europa. D'altra banda, durant el mes de gener no hem gaudit de la tradicional bonança produïda per l'anticicló de les Açors, que dona el típic bon temps de gener.

Malgrat la dificultat, a causa de la pluja, per a la sembra a determinats llocs, s'han pogut realitzar aquestes feines amb més lentitud que la prevista; d'altra banda, la primerenca floració dels ametlers que, el mes passat avençavam es podia veure afectada per les gelades, tingueren un altre enemic, el vent, que ocasionà la pèrdua total de la flor d'ametler.

La pluja caiguda durant el mes de gener ha estat superior a la normal, amb molts de dies de pluja, que descarregaren just en 3 dies 70 litres dels 100 que es recolliren a finals de mes. La pluja recollida durant el mes ha estat la següent:

dia 4	0,2
dia 5	1,0
dia 6	1,0
dia 11	39,9
dia 12	4,6
dia 13	5,5
dia 20	2,2
dia 22	3,8
dia 23	6,5
dia 24	3,8
dia 27	0,3
dia 28	15,0
dia 29	2,9
dia 31	14,1
TOTAL	100,8

En resum, el comportament del mes de gener ha estat relativament normal, amb la puntualització de la quantitat d'aigua recollida, que ha estat superior a la normal, la qual cosa ha ponderat la bonança del mes, a pesar dels molts de dies grisos que pareix esser ens venturen allò de «no donis l'hivern per acabat, que la lluna d'abril no hagi passat».

Miquel Company i Miquel Alzamora

Cercam fotografies que facin referència al temps (nevades, llamps, cap de fiblons...) i a la meteorologia i, també, aquelles que sien conseqüència dels seus efectes (inundacions, torrentades, calabruixades...). Si qualcú en té, m'ho podria comunicar.

MIQUEL COMPANYY

Teranyines. Col·lectiu per la recerca històrica santjoanera

Reunió del dia 13 de gener de 1996

El Col·lectiu Teranyines ha tengut la primera reunió d'aquest any 1996.

El regidor de Cultura Joan Magro comunica que l'ajuntament va acceptar positivament la petició de Teranyines de què el Sr. Miquel Gayà i Sitjar sigui proclamat Fill predilecte de Sant Joan, i ha iniciat les gestions pertinents per portar-ho a cap. L'acte de proclamació podria fer-se el dia 16 de març, dissabte del Quart Diumenge. S'encarregarà de fer el parlament sobre els mèrits de Gayà Sitjar el P. Ramon Ballester, missioner dels Sagrats Cors, amic i bon coneixedor del poeta santjoaner. El retrat del Fill predilecte, per a la Sala de sessions de l'ajuntament, s'ha encomanat a l'artista Sr. Joan Maimó i Vadell.

Per promoure un millor coneixement de l'obra literària de Miquel Gayà, Teranyines ha preparat la venda de llibres seus a Ca Na Blanc. El Col·lectiu prepararà una taula rodona sobre l'escriptor santjoaner, amb la participació de Damià Pons, Joan Mas, Nicolau Dols i Pere Rosselló, el dia 8 de març, a les 8 del vespre, a la sala d'actes de l'ajuntament. Joan Maimó ha escrit una Biografia de Miquel Gayà i Sitjar, que serà publicada amb el núm. 4 de la col·lecció Monografies santjoaneres, i serà presentada per Carles Costa el dia 9 de març, a les 8 del vespre, a la sala de sessions de l'ajuntament.

A petició del regidor de Cultura es designa una comissió de Teranyines per col·laborar en la preparació dels actes de proclamació del Fill predilecte.

Segueixen els treballs de preparació de monografies, que és l'objectiu prioritari de Teranyines. Es troba ja molt avançada la Monografia 5, sobre els malnoms santjoaners, que es presentarà al públic la segona quinzena d'abril. La Monografia 6 tractarà del Fet meteorològic a Sant Joan, per Miquel Company; la seva publicació es preveu per a la segona quinzena de juny. I després de l'estiu, pels mesos d'octubre-novembre, podria fer-se la presentació d'una monografia sobre notícies santjoaneres dels anys trenta-quaranta, que preparava Josep Estelrich Mieres i serà enllestida pels seus familiars.

Bon profit

Crema de carbassa

Per a quatre persones els ingredients són: 600 gr. de carbassa neta, 1 patata pelada, 2 pastanagues, 1 ceba, sal, un poc de llet, 1 cullerada de mantega.

Dins una cacerola deixam reposar les verdures amb oli; després hi afegim un poc d'aigua tenint en compte que la carbassa ja en treu molta; la que hi posem no ha de cobrir les verdures. Llavors hi afegim un poc de sal i ho covem 20 minuts, ho remanam de tant en tant perquè no s'aferrí.

Ho passam per la batidora o passapurer i hi afegim la mantega i un poc de llet segons com es vulgui la crema d'espessa. Podem acompanyar aquest plat amb trossets de pa fregit.

Cordon blue d'albergínies

Els ingredients són: 4 albergínies grosses, 8 làmines de formatge, 1 ou, sal i farina, Pa rallat.

Pelam i tallam les albergínies de part llarg, les salam i les deixam dins una escorredora perquè treguin tota l'aigua. Llavors les passam per farina i anam agafant les albergínies de dues en dues i enmig hi posam un trosset de formatge. A part, hem de tenir l'ou batut i un plat amb pa rallat i anam passant-hi les albergínies i les fregim a foc moderat.

Com a acompanyament hi podem posar un poc de tomàtiga, lletuga, col lombarda, ceba, cacahuets, figues seques, oli, sal i si es vol, unes gotes de llimona o vinagre.

Panets vegetarians

Ingredients: 1 panet tan gros com es vulgui, 1 llauna de tonyina, un poc de sofregit, llet, ou, oli.

Tallam el panet pel mig, el passam per llet i per ou i el sofregim amb oli molt calent. Se'n poden preparar tants com es vulgui.

FONTANERIA i FERRERIA

J. COMPANY

*Instal·lació de banys i
de calefacció central
Llanterneria en general
Ferreria*

C/ Consolació, 17. Sant Joan
Tel. 52 62 77

RESTAURANT - BAR

Cta. Manacor - Inca, km 9 Tel. 830246 PETRA

CARNESTOLTES I ELECCIONS

Es Carnestoltes se'n ve
amb passes agigantades,
forçat ha d'anar molt bé.
Això sí: hi haurà grapades,
mesclat amb molt de paper
no se sentiran potades.

Amb ximbombes, paperí
i caretes de tota casta.
Disfressats hem de sortir
enc que resulti un desastre
segur que ens veuran lluir
mescladets amb bona pasta.

Pasta que cada quatre anys
mos tova sense llevat,
i hem de servir aquests viarans
per gaudir d'un bon estat.
«Què comandarem enguany?»
ho pensen un bon gratat.

Referèndum, serpentines,
paperins de tot color,
passacarrers, nins i nines,
maldecaps amb greu tristor,
alegries repentines
carregades de foscor.

Però tot anirà bé
i sortirà com sortirà.
El PSOE i es PP,
PSM, UM i ja està,
tot se n'anirà com ve,
mai mos podem despistar.

Que molts d'anys, amb salut per
tots. I fora por...

Bàrbara Matas Sastre

EL PLAER DE BEURE MAS D'EN BLAI Vi blanc. Criança 94

A la DO Terra Alta, les possibilitats d'extreure bons vins gràcies al raïm que s'hi fa són tant grans com el desconeixement d'aquesta zona per part de la majoria dels consumidors.

Els vins que s'elaboren en aquesta DO, situada en un extrem de Tarragona i fent frontera amb Terol, es fan principalment en cooperatives i es destinen, normalment, a la venda a granel.

Coneixedor de les possibilitats de la Terra Alta, en Llorenç Vidal, un jove enòleg que compta amb una llarga i sàvia tradició familiar en el camp de la viticultura, ha sabut agafar delicadament la varietat Garnatxa blanca, tan desconeguda i maltractada en els cups de cellers privats i cooperatives, i li ha extret tot el seu poder organolèptic. I, a més, seguint la tònica actual, ha fet servir tècniques respectuoses amb el medi.

Mas d'en Blai, amb la Garnatxa blanca, ha trencat el monopoli que ostentaven bàsicament les varietats Chardonnay i Macabeu en el món de les fermentacions i criances de vins blancs

dins bóta. El vi en qüestió és d'un color groc verdós; en nas podem percebre un conjunt aromàtic format, en la seva majoria, per fruites madures, mel i tocs fumats que delaten la seva

criança; en boca, és equilibrat, amb un final del qual destacarem, sobretot, els torrats en combinació amb la fruita madura, abans esmentada. Aquest vi és capaç de juntar originalitat i qualitat, oferint al consumidor una grata sorpresa.

Recomanam consumir aquest Mas d'en Blai amb plats relativament complexos, que contenguin en la seva composició marisc o peix (per exemple, rap amb ametlles, llagosta «a la bomba», etc.). També és molt recomanable amb tot tipus de formatges. El seu preu aproximat és de 1.300 ptes.

Cellers Vidal. Plaça de la Vila, 2. 43782 Vilalba dels Arcs. Terra Alta (Tarragona). Tel.: (977) 43 81 52.

Francesc Grimalt

Agenda-Febrer

Natalicis

Maria-Antònia Bauzà Fullana (13-I-1996)

Defuncions

Gregori Mayol Bauzà (2-II-1938 / 13-XII-1995)

Josep Bauzà Sastre (7-IV-1911 / 7 I-1996)

Guillem Galmés Nicolau (18-VI-1906 / 25-I-1996)

Noces

Josep-Joan Bauzà Florit-Maria Belén Trillo-Figueroa
Alemany (14-I-1996)

Apotecaries de guàrdia

Diumenges

Dia 18: Vilafranca

Dia 25: Ariany

Dia 3 març: Montuïri

Dia 10: Petra

Dia 17: Porreres

Dia 24: Sant Joan

Horari d'autobús

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 7.50 h; 13.00 h; 15.20 h;
16.20 h; 18.20 h; 19.30 (dies feiners).

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 8.25 h; 10.00 h; 18.25 h;
19.30 h (dies festius).

Horari d'assistència mèdica

Centre sanitari: 10.30 h - 13.00 h (de dilluns a divendres).
PAC de Vilafranca: resta d'hores.

Horari de farmàcia

Estiu: De 10 h a 13.30 h / De 18 h a 21 h

Hivern: De 10 h a 13.30 h / De 17 h a 20 h

Horari de misses

19 h (dies feiners) / 10.30 h i 19 h (dies festius)

Consolació: 16 h

Telèfons d'interès

Bombers: 55 00 80

Centre Sanitari: 52 63 11

GESA: 55 41 11

Ajuntament: 52 60 03

Apotecaria: 52 62 52

Centre meteorològic: 26 46 10

Guàrdia Civil: 56 00 27

OCB: 72 32 99

PAC (Vilafranca): 56 05 50

El temps

Pluviometria G. Company

Gener

dia 4	0,2	dia 22	3,8
dia 5	1,0	dia 23	6,5
dia 6	1,0	dia 24	3,8
dia 11	39,9	dia 27	0,3
dia 12	4,6	dia 28	15,0
dia 13	5,5	dia 29	2,9
dia 20	2,2	dia 31	14,1

Total mes 100,7

Total acumulat: 449,1 l/m²

La lluna

Creixent de dia 1 a dia 4.

Plena de dia 5 a dia 12.

Minvant de dia 13 a dia 18.

Nova de dia 19 a dia 26

Creixent de dia 27 a dia 29

Efemèrides

FEBRER DEL 76 A SANT JOAN

- Després de les eleccions locals de 1976 el nou consistori canvia cap un talant més democràtic.

- Al Teleclub s'hi feren passades de diapositives.

FEBRER DEL 86 A SANT JOAN

- Rua i Rueta envaïren els carrers de la vila, és un costum que cada any anava a més.

- Dia 11 va fer una gelada molt grossa amb temperatures inferiors a 0°C.

- Va sortir al carrer el primer nombre de la revista *Més Sant Joan*.

Gracià Sánchez

TERANYINES

Si vols fer poble
i conèixer la teva història
subscriu-te a les

MONOGRAFIES SANTJOANERES

SANT ANTONI UN BON SANT

